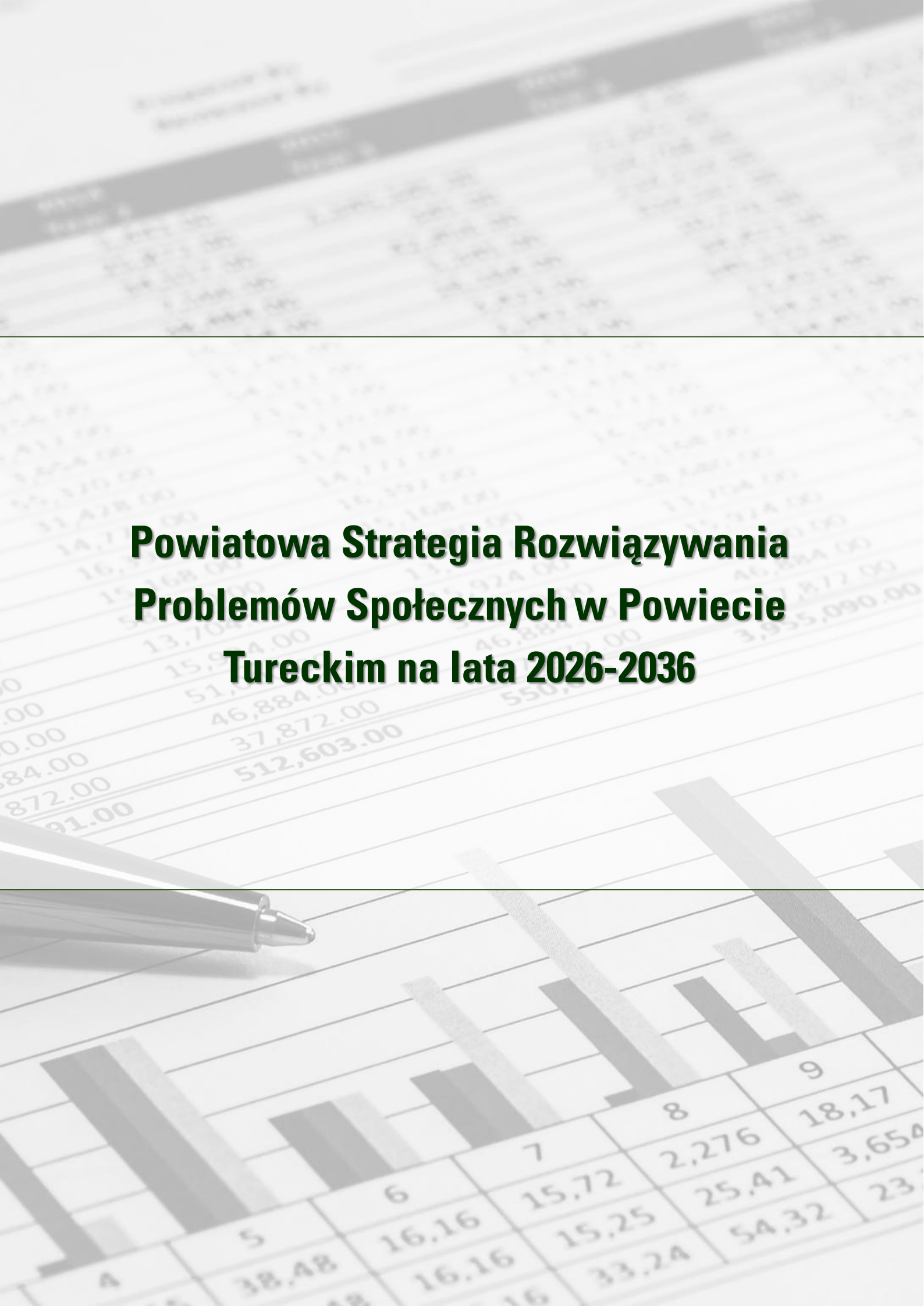

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tureckim na lata 2026-2036

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół ekspertów Boundless Development. Firma powstała z myślą o specjalistycznym wsparciu sektora publicznego i prywatnego w rozwoju. Współpracując z klientami kładziemy szczególny nacisk na realne korzyści dla lokalnych społeczności. Gwarancją sukcesu jest specjalistyczna wiedza naszych ekspertów oparta na wieloletnim doświadczeniu i ciągłym doszkalaniu.

Manager projektu: Celestyna Miłoś

Dane pierwotne wykorzystane w opracowaniu są aktualne na dzień: 04.08.2025

Nota prawna

Niniejszy dokument został opracowany przez ekspertów firmy Boundless Development z zachowaniem należytej staranności. Autorzy dokumentu posiadają rozległe doświadczenie w dziedzinach, których dotyczy zakres merytoryczny analiz i rekomendacji, a w procesie jego opracowania zostały wykorzystane możliwie najbardziej adekwatne, wiarygodne i aktualne dane. Jednocześnie należy zastrzec, iż firma Boundless Development nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji gospodarczych podjętych w związku z wykorzystaniem treści niniejszego dokumentu. Ze względu na wysoki poziom złożoności procesów gospodarczych treść raportu nie może stanowić samodzielnej podstawy do podejmowania jakichkolwiek decyzji gospodarczych.

BOUNDLESS DEVELOPMENT

NIP: 9492251131 | REGON: 520353368

biuro@boundlessdev.eu | www.boundlessdev.eu

Spis treści

Nota prawna	2
Podstawowe informacje	4
Prace nad dokumentem	5
Badanie ankietowe	6
Diagnoza sytuacji w powiecie	7
Badanie desk-research	7
Aspekt demograficzny	7
Aspekt gospodarki i rynku pracy	9
Aspekt ochrony zdrowia	11
Aspekt pomocy społecznej	11
Zasoby instytucjonalne	14
Badanie ankietowe	15
Prognoza zmian	28
Strategia działań	29
Założenia Strategii	29
Wizja i misja	30
Cele strategiczne i operacyjne	30
Plan działań, wskaźniki i finansowanie	33
Spis tabel wykresów i rysunków	39
Źródła danych	39

Podstawowe informacje

Działalność pomocy społecznej reguluje szereg aktów prawnych. Najważniejszy z nich to Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214), która określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz zasady i tryb ich udzielania, organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. Ustawa definiuje pomoc społeczną określeniem „*instytucja polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości*”¹. Według zapisów pomoc społeczna ma wspierać osoby i rodziny, aby mogły zaspokajać swoje niezbędne potrzeby i żyć w warunkach odpowiadających godności człowieka. Główne powody udzielania pomocy osobom i rodzinom w ramach pomocy społecznej, które zostały wykazane w ustawie, to: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm, narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Wskazana ustawa jest aktem prawnym który zobowiązuje powiaty do opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (SRPS). Ich zakres został określony w Rozdziale 2. Art. 16b. jako:

- diagnoza sytuacji społecznej;
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Konkretne aspekty pomocy społecznej, w szczególności kryteria, progi czy warunki realizacji określonych zadań i świadczeń pomocy społecznej, regulowane są w szeregu rozporządzeń, wśród których wymienić można m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie progu interwencji socjalnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 211, Poz. 1762);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. z 2013 r. poz. 871);

¹ Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, „Ustawa z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 858, 1572)

- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. z 2018 r. poz. 896);
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 816);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 51, uwzględniający zmiany Dz. U. 2023 r. poz. 2355);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. z 2024 r. poz. 21)².

Podstawę prawną dla realizacji działań stanowi również Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620), która określa jako zadanie samorządu powiatu realizację zadań określonych w ustawie w ramach powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Prace nad dokumentem

Prace nad Strategią podzielono na dwa etapy:

- realizacji prac analityczno-diagnostycznych,
- opracowania części strategicznej.

Prace analityczno-diagnostyczne koncentrowały się na sporządzeniu diagnozy problemów społecznych i określeniu stanu pomocy społecznej w powiecie. W toku prac wykorzystano szereg różnego rodzaju danych statystycznych obrazujących kondycję jednostki. Statystyki te zaprezentowano w ujęciu dynamicznym, tj. przedstawiającym zmiany i trendy w ostatnich latach. Źródła danych wykorzystane przy realizacji części analityczno-diagnostycznej dokumentu obejmowały:

- statystyki publiczne dostarczające informacji na temat stanu różnorodnych aspektów życia społecznego w powiecie,
- statystyki z zakresu działalności instytucji działających na terenie powiatu (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, Powiatowy Urząd Pracy w Turku),
- wyniki badania ankietowego.

W celu zapewnienia najwyższej jakości badania oraz ograniczenia szans wystąpienia błędu ludzkiego wszelkie działania w ramach planowanej realizacji związane z badaniem i analizą zostały wykonane z zastosowaniem metody triangulacji. Jest ona powszechnie wykorzystywana w badaniach społecznych³. W realizacji zostały wykorzystane jej następujące rodzaje:

² Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/akty>, dostęp z dnia: 24.09.2024

³ I. Rzeszutek, „Triangulacja w badaniach społecznych”, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2018

- Triangulacja danych/źródeł, tj. wykorzystanie w jednym badaniu kilku różnych źródeł danych i informacji - w badaniu użyte zostały zarówno źródła obiektywne, szeroko i niezależnie opisujące dane zjawisko (na przykład statystyki publiczne), jak i źródła cechujące się większą subiektywnością i bardziej bezpośrednim podejściem do zagadnienia (np. informacje jakościowe z literatury tematycznej).
- Triangulacja perspektyw badawczych - przeprowadzenie działań analitycznych i wnioskowania przez więcej niż jednego eksperta oraz poprzez zastosowanie kilku technik badawczych obejmujących m.in.: analizę desk-research i ankietowanie.

Zastosowanie powyższych metod triangulacji pozwoliło na wychwycenie ewentualnych błędów ludzkich, wykorzystanie umiejętności i wiedzy osób o różnym doświadczeniu oraz eliminację ryzyka subiektywizmu.

Realizując zadanie przygotowania i przeprowadzenia diagnozy określony został cel główny i cele szczegółowe. Celem głównym przeprowadzanej diagnozy jest:

- poznanie sytuacji lokalnej społeczności i ich potrzeb.

Cel główny zostanie zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

- poznanie statusu lokalnej społeczności,
- określenie występujących problemów społecznych w powiecie i ich skali,
- określenie warunków życia w powiecie.

Badanie ankietowe

Badanie zostało przeprowadzone technikami CAWI (Computer Assisted Web Interview) i PAPI/CAPI (Paper and Pencil Interviews / Computer Assisted Personal Interviews) określonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Wykorzystanym narzędziem badawczym była ankieta licząca łącznie 21 pytań zamkniętych, otwartych i półotwartych, przy czym miały one charakter jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. W ankiecie wszystkie pytania miały charakter obligatoryjny, a dla przejrzystości wobec respondentów pogrupowano je na cztery sekcje:

- metryczka,
- warunki życia, poziom bezpieczeństwa i problemy społeczne w powiecie,
- problemy poszczególnych grup społecznych,
- sposoby rozwiązywania problemów społecznych.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w dniach 06.08-20.08.2025 r. na reprezentatywnej próbie, co oznacza, że jej cechy odzwierciedlają strukturę grona mieszkańców. Pozwala to na wykorzystanie wyników badania do wnioskowania dla całej populacji. Próba została wybrana z zastosowaniem zasady losowego doboru (probabilistycznego), gdzie dobór respondentów zgodnie z teorią klasycznego wnioskowania statystycznego jest podstawową zasadą doboru próby pozwalającą na

stosowanie rachunku prawdopodobieństwa⁴. Technika doboru próby miała charakter przypadkowy polegający na losowym doborze elementów do próby, gdyż znalazły się one w odpowiednim czasie w odpowiednim miejscu⁵. Wielkość próby określona przez Zamawiającego została określona na $n=400$. Zgodnie z danymi statystycznymi GUS na koniec 2024 r. powiat liczył 80 990 mieszkańców. Przy założeniu wytycznych najczęściej stosowanych w badaniach społecznych: poziomu ufności $p=0,95$ (95%) i poziomu istotności $\alpha=0,05$ (5%) błąd maksymalny wyniósł $e=5\%$ i jest właściwą wartością akceptowaną w badaniach społecznych.

Diagnoza sytuacji w powiecie

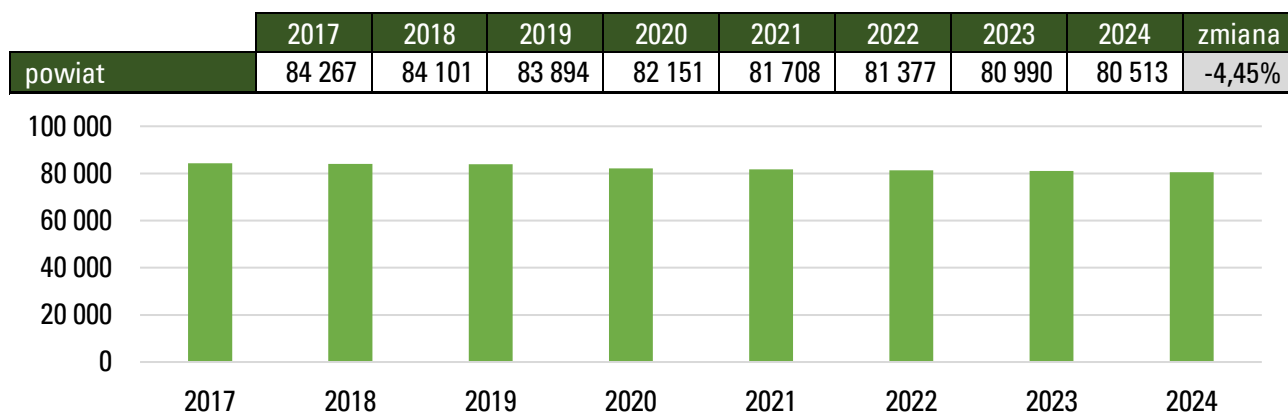
Badanie desk-research

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z badania danych zastanych. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną. W analizie dokonano podziału na aspekty: społeczno-demograficzny, gospodarki i rynku pracy, edukacji i kultury, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa i pomocy społecznej.

Aspekt demograficzny

Poniżej zostały przedstawione wyniki z badania danych zastanych. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną.

Tabela 1. Liczba ludności ogółem

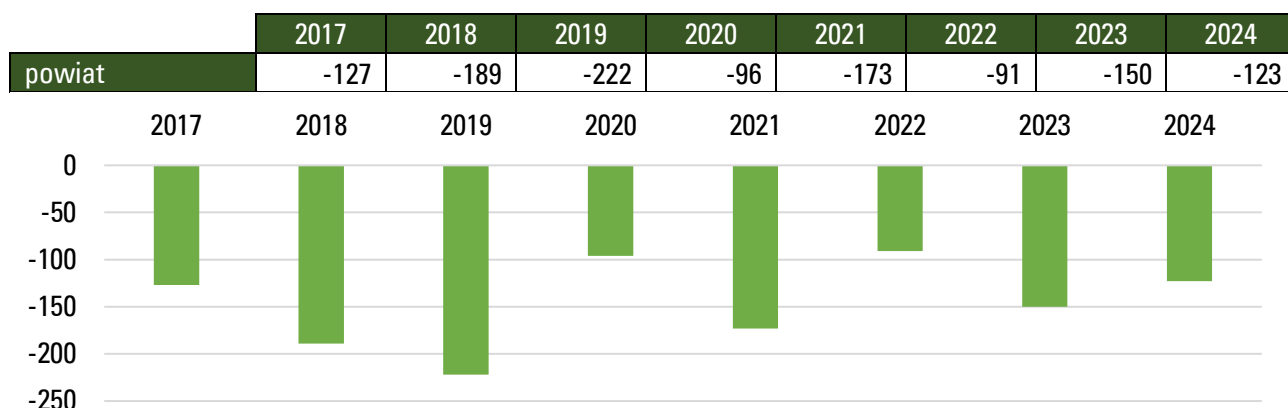
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba ludności w powiecie uległa niewielkiemu zmniejszeniu, co jest adekwatne do zmian na poziomie województwa i kraju. Trend o zróżnicowanej dynamice zmian był taki sam we wszystkich gminach.

⁴ M. Szreder, „Losowe i nielosowe próby w badaniach statystycznych”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010

⁵ A. Miszczak, J. Walasek, „Techniki wyboru próby badawczej”, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa, 2013

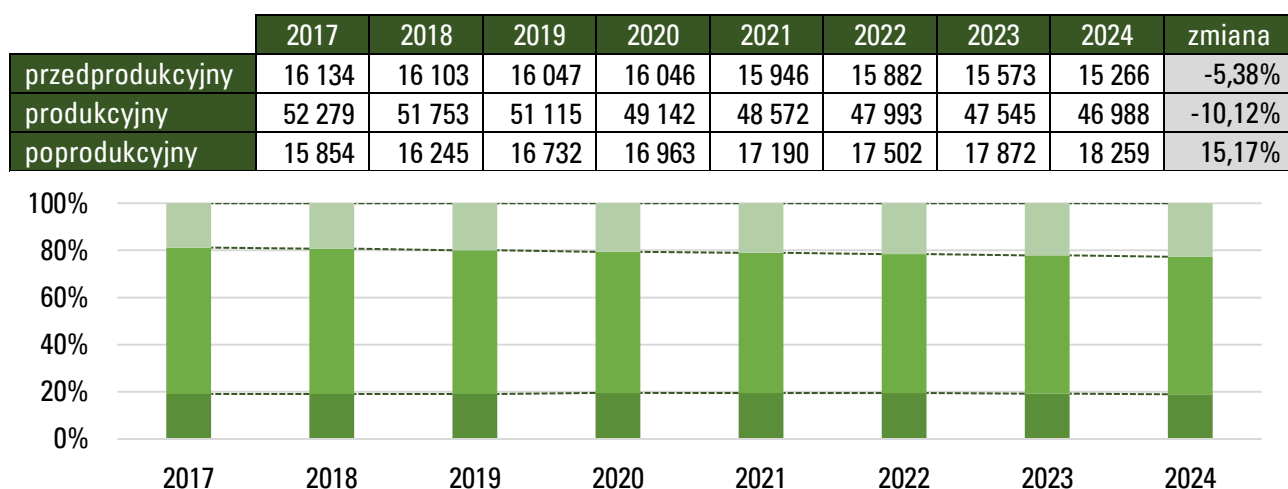
Tabela 2. Saldo migracji

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W całym badanym okresie zostało odnotowane ujemne saldo migracji w powiecie. Powodem zmian dynamiki może być pandemia COVID-19, która wpłynęła na zwyczaje mieszkaniowe.

Tabela 3. Struktura wieku ludności z podziałem na przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny

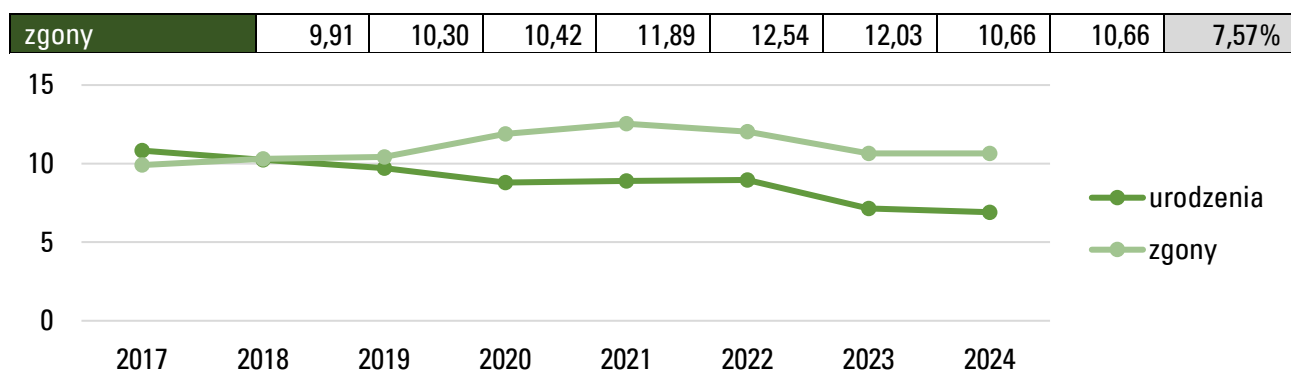

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura ludności w powiecie uległa niewielkim zmianom, zwiększył się udział osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowiło zmianę o największej dynamice. W grupie osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano niewielki spadek, jednak mniejszy niż w grupie osób w wieku produkcyjnym. Trend i dynamika zmian są adekwatne do tych występujących w kraju. Dane wskazują na postępujące starzenie się społeczeństwa, co ma duże znaczenia dla usług pomocy społecznej, służby zdrowia i rynku pracy. W konsekwencji niezbędne jest zorientowanie pomocy społecznej na usługi dla osób starszych, zwiększanie dostępności usług służby zdrowia i wdrażanie nowych rozwiązań z zakresu np. elastycznych form zatrudnienia.

Tabela 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego (na 1 000 ludności)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
urodzenia	10,83	10,25	9,71	8,79	8,90	8,96	7,15	6,91	-36,20%

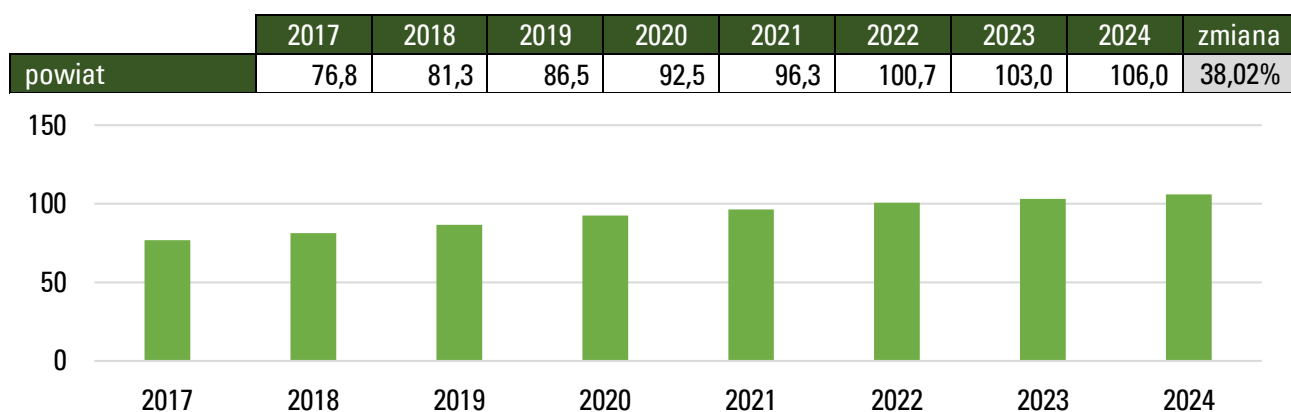

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźniki obrazują utrzymującą się przewagę zgonów nad urodzeniami w powiecie. Wskaźnik zgonów odnotował najwyższą wartość w roku 2021, w okresie występowania pandemii COVID-19. Wartości wskaźnika wskazują ujemny przyrost naturalny.

Aspekt gospodarki i rynku pracy

Tabela 5. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych (na 10 000 ludności)

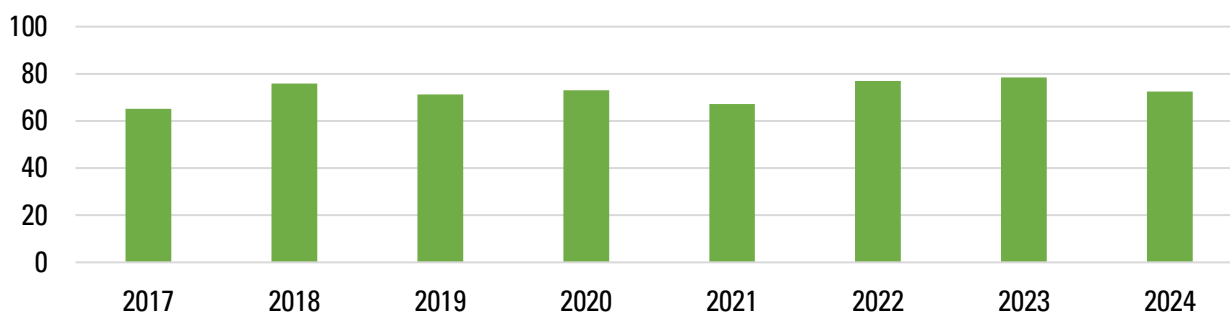

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych (firmy sektora MŚP) w badanym okresie systematycznie zwiększał się. Wskazuje to na istnienie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości w wymiarze lokalnym i krajowym. Trend wskazuje na dalszy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w kolejnych latach i jest taki sam we wszystkich gminach, przy czym jego dynamika jest różna.

Tabela 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego (Polska = 100)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
powiat	65,2	75,9	71,2	73,0	67,2	76,9	78,4	72,5	11,2%

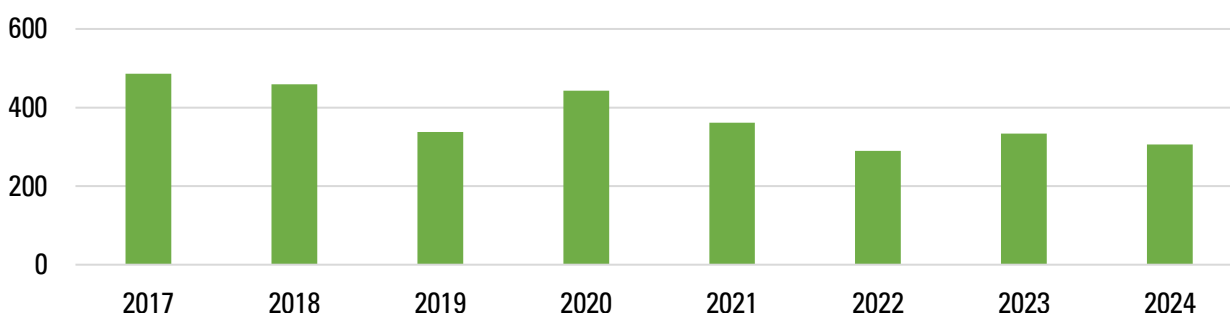

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Stopa bezrobocia rejestrowanego względem kraju w badanym okresie nie wykazuje trendu i utrzymuje się na poziomie 65-78. Pomimo relatywnie niskiego bezrobocia należy wskazać, że w badanym okresie znacząco zmalała liczba ofert pracy, a w tym liczba ofert przypadająca na jednego bezrobotnego. Dodatkowo w badanym okresie wzrósł o 26,34% odsetek osób bezrobotnych nowo zarejestrowanych dotychczas niepracujących. Wskazuje to na możliwy wzrost problemu bezrobocia i bierności zawodowej w najbliższym okresie ze względu na brak możliwości znalezienia pracy, a w tym pracy odpowiadającej kwalifikacjom.

Tabela 7. Liczba osób bezrobotnych przez okres powyżej 1 roku (długotrwale)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
powiat	486	459	338	443	361	290	334	306	-37,04%

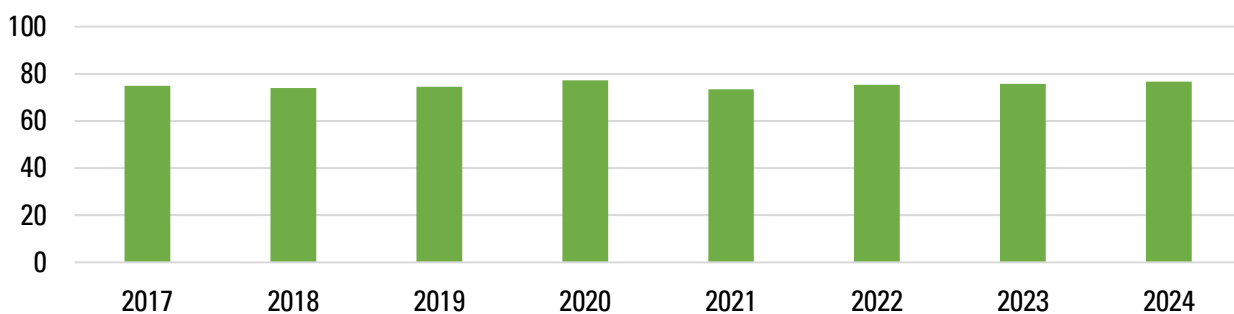

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik w badanym okresie ulegał dużym wahaniom. Liczba osób bezrobotnych przez okres powyżej 1 roku zmniejszyła się w badanym okresie. W strukturze zauważalny jest wyższy odsetek kobiet. Udział tych osób w osobach bezrobotnych ogółem malał, co wskazuje na zmniejszający się problem długotrwałego bezrobocia. Jednocześnie dalszy spadek tej liczby może być trudny do osiągnięcia ze względu na brak chęci do podjęcia pracy przez pewną grupę osób, zarówno z przyczyn osobistych, jak i niedostosowania kwalifikacji do rynku pracy.

Tabela 8. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w powiecie relacji do średniej krajowej (Polska = 100)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
powiat	74,9	74,0	74,5	77,2	73,4	75,3	75,7	76,7	2,40%

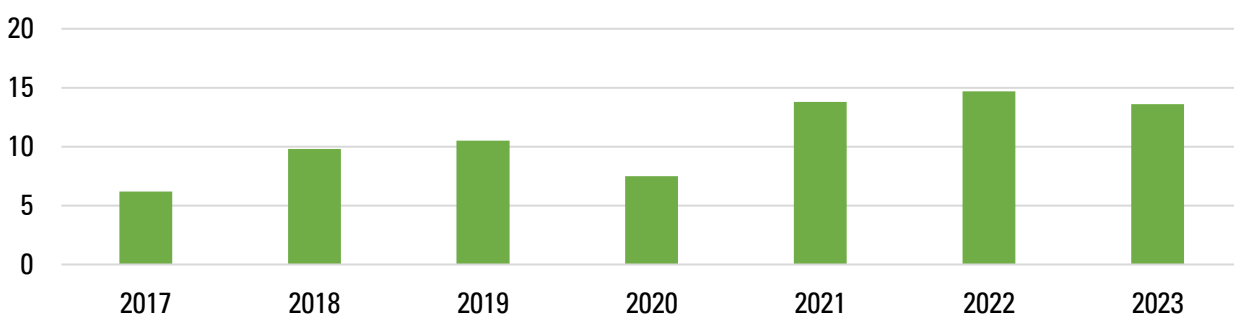
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia w badanym okresie utrzymywał się na podobnym poziomie i wskazywał na niższe przeciętne wynagrodzenie niż w skali kraju.

Aspekt ochrony zdrowia

Tabela 9. Wskaźnik liczby lekarzy na 10 000 ludności

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
powiat	6,2	9,8	10,5	7,5	13,8	14,7	13,6	bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

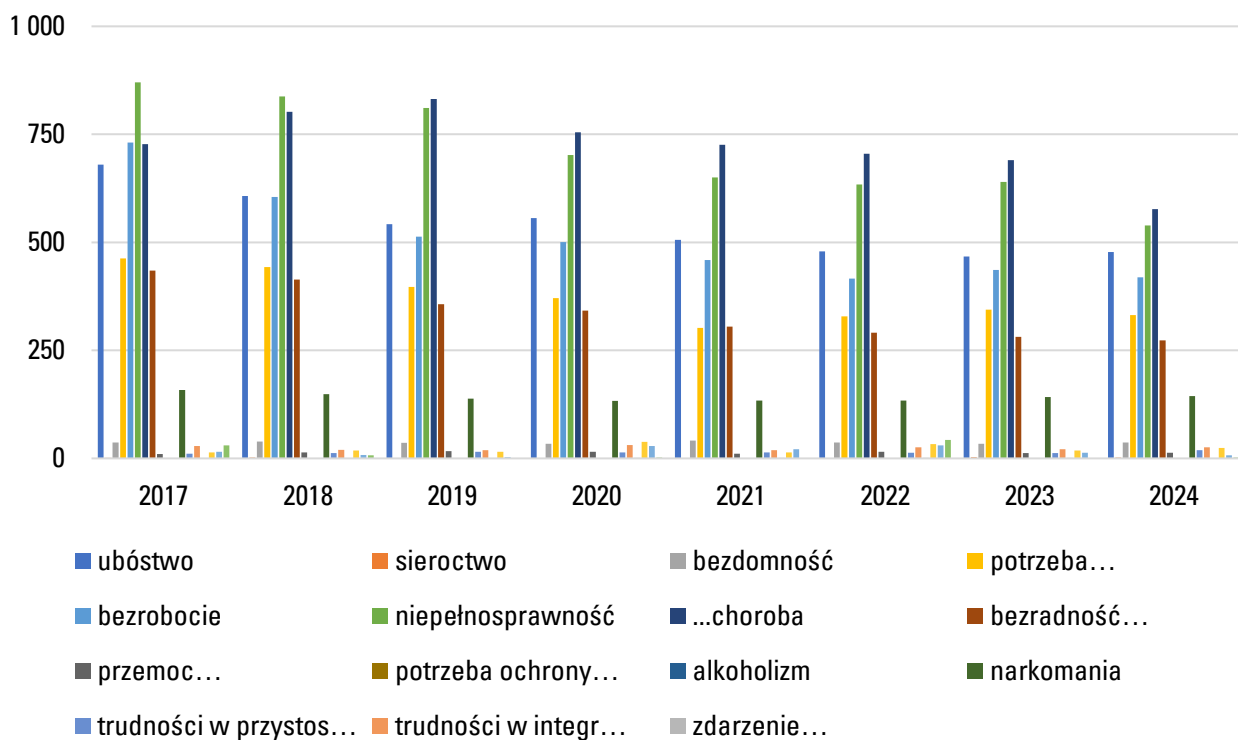
Wskaźnik w badanym okresie ulegał dużym wahaniom. Jego wartość jest znacznie niższa niż dla kraju, (59,7), jednak adekwatna do powiatów o podobnej charakterystyce społeczno-geograficznej. Wartość świadczy o niskiej, lecz poprawiającej się dostępności do służby zdrowia.

Aspekt pomocy społecznej

Tabela 10. Liczba rodzin w powiecie, którym przyznano pomoc z uwzględnieniem przyczyny

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
ubóstwo	680	607	542	556	506	479	467	478	-29,71%
sieroctwo	1	2	0	0	0	0	3	2	100,00%
bezdomność	37	39	36	34	41	37	34	37	0,00%
potrzeba ochrony macierzyństwa	463	443	397	371	302	329	344	332	-28,29%
bezrobocie	731	605	513	501	459	416	436	419	-42,68%
niepełnosprawność	870	838	811	702	650	634	640	539	-38,05%

długotrwała/ciężka choroba	727	802	832	755	726	705	690	577	-20,63%
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	435	414	357	342	305	291	281	273	-37,24%
przemoc w rodzinie	10	14	17	15	11	15	12	13	30,00%
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	1	---
alkoholizm	158	149	138	133	134	134	142	144	-8,86%
narkomania	11	12	15	14	14	13	12	19	72,73%
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	29	20	19	31	19	26	21	26	-10,34%
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	1	1	1	1	0	0,00%
zdarzenie losowe	14	18	15	38	14	33	18	24	71,43%
sytuacja kryzysowa	15	8	3	29	21	30	13	7	-53,33%
klęska żywiołowa lub ekologiczna	30	7	0	2	0	43	0	2	-93,33%
SUMA	4 211	3 978	3 695	3 524	3 203	3 186	3 114	2 893	-31,30%

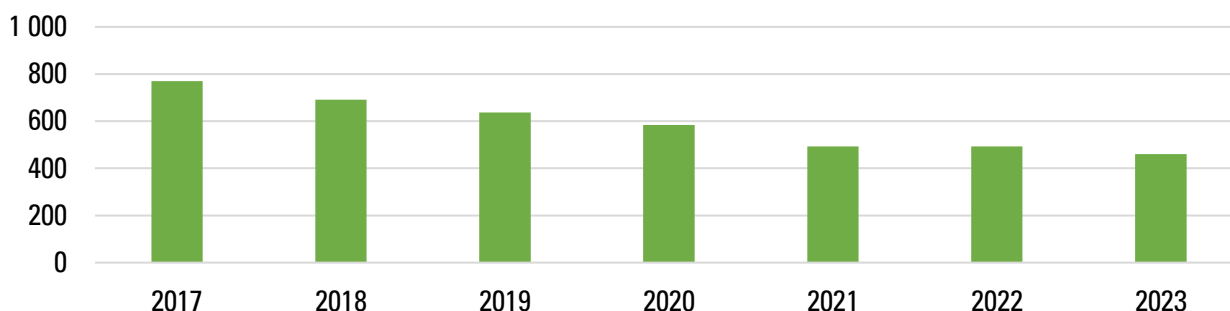

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dane wskazują, że łączna liczba wszystkich przypadków pomocy spadła w badanym okresie, co świadczy o lepszej sytuacji lokalnej społeczności. Trend tych zmian jest adekwatny do zachodzących na poziomie kraju. Największy odsetek wsparcia jest udzielany ze względu na długotrwałą/ciężką chorobę i niepełnosprawność.

Tabela 11. Wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
powiat	770	691	637	584	493	493	460	bd	-40,3%

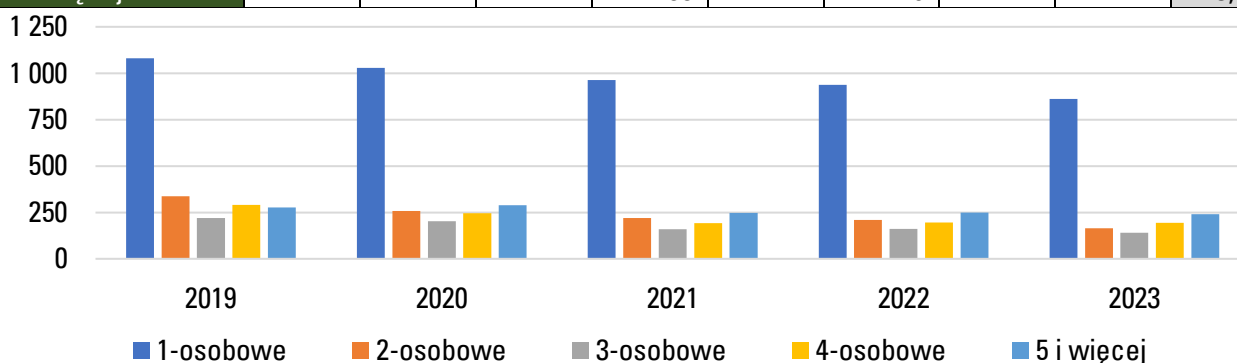

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik w badanym okresie wykazywał trend spadkowy i świadczy o poprawiającej się sytuacji społecznej. Trend zmian jest taki sam we wszystkich gminach, jednak dynamika jest zróżnicowana.

Tabela 12. Struktura beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej według wielkości gospodarstwa domowego

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
1-osobowe	bd	bd	1 080	1 028	963	937	862	bd	-20,2%
2-osobowe	bd	bd	338	258	220	209	164	bd	-51,5%
3-osobowe	bd	bd	220	202	159	161	141	bd	-35,9%
4-osobowe	bd	bd	290	246	192	195	194	bd	-33,1%
5 i więcej	bd	bd	277	288	247	249	241	bd	-13,0%

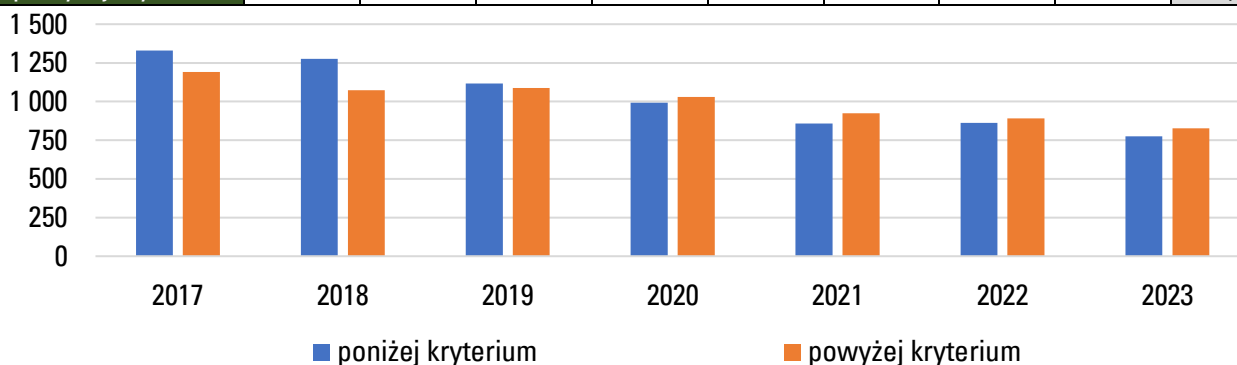

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dane dotyczące charakterystyki beneficjentów wskazują na znaczącą przewagę korzystania ze wsparcia przez gospodarstwa jednoosobowe. W badanym okresie odnotowano spadek liczby beneficjentów we wszystkich kategoriach wielkości gospodarstwa domowego.

Tabela 13. Struktura beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	zmiana
poniżej kryterium	1 330	1 277	1 117	993	857	861	776	bd	-41,7%
powyżej kryterium	1 191	1 073	1 088	1 030	924	890	826	bd	-30,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dane dotyczące charakterystyki beneficjentów wskazują na przewagę korzystania ze wsparcia przez osoby powyżej kryterium dochodowego, co ma miejsce od 2020 r. W badanym okresie odnotowano spadek liczby beneficjentów w obu kategoriach dochodowych.

Zasoby instytucjonalne

Na terenie powiatu funkcjonuje wiele podmiotów realizujących usługi społeczne lub wspierające je w sposób nieformalny. Stanowią one zarówno jednostki samorządu (jednostki organizacyjne powiatu), jak i niezależne organizacje (NGO, osoby fizyczne i prawne, a w tym spółki niedziałające w celu osiągnięcia zysku i przeznaczające dochód na realizację celów statutowych). Podmiotami działającymi w powiecie są⁶:

- Starostwo Powiatowe w Turku – szeroko pojęte usługi społeczne,
- przedszkola – usługi opiekuńcze i wychowawcze, edukacyjne,
- szkoły podstawowe – usługi wychowawcze, edukacyjne,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Turku – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Dom Pomocy Społecznej w Skęczniewie – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Powiatowy Urząd Pracy – usługi z zakresu wsparcia na rynku pracy,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Komenda Powiatowa Policji – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- przychodnie i ośrodki zdrowia – usługi z zakresu zdrowia,
- ochotnicze straże pożarne – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,

⁶ BIP Powiatu Tureckiego, <https://powiat.turek.pl/orgs/jednostki/>, dostęp z dnia 16.08.2025

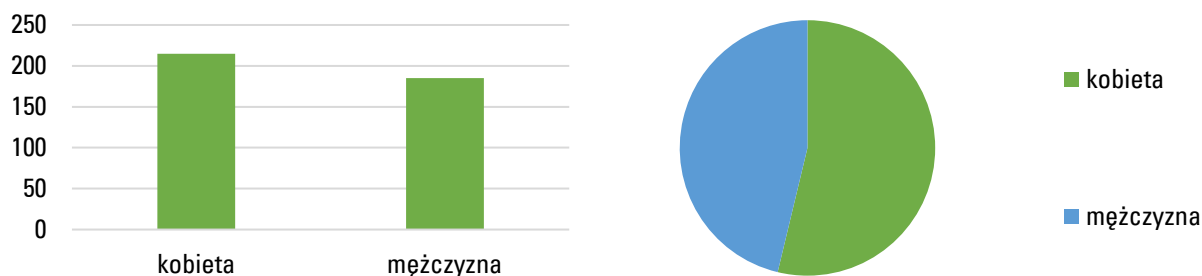
- NGO – zróżnicowane usługi z wielu obszarów takich jak kultura / czas wolny, sport/rekreacja, wsparcie rodzin oraz dzieci i młodzieży, wsparcia najbardziej potrzebujących grup społecznych:
 - Turkowskie Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Krokus”,
 - Tureckie Stowarzyszenie na Rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”,
 - Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i ich Rodzinom,
 - Stowarzyszenie Samotnych Rodziców „Pomóżmy Sobie”,
 - Stowarzyszenie „Przyjaźni Dzieciom”,
 - Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, Koło w Turku,
 - Fundacja Nowa Nadzieja, Oddział Turek,
 - Stowarzyszenie „Przystań”,
 - Klub Stowarzyszenia Honorowych Dawców Krwi Rzeczypospolitej Polskiej „Górnik” przy „Adamów” S.A. w Turku,
 - Turkowskie Stowarzyszenie Pracodawców i Przedsiębiorców,
 - Turkowskie Stowarzyszenie Młodych,
 - Stowarzyszenie „Teraz Turek”,
 - Turkowska Unia Rozwoju – T.U.R.,
 - Stowarzyszenie Miłośników Grodzieńszczyzny,
 - Tureckie Towarzystwo Turystyczne „TTT”,
 - Stowarzyszenie „Sokół” w Przykonie,
 - Stowarzyszenie „Edukacja Kultura Sport” w Słodkowie,,
 - Turecki Klub Ekologiczny,
 - Turkowska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków,
 - Polska Fundacja Medytacji Vipassana w Dziadowicach,
 - Stowarzyszenie „Nadzieja” w Malanowie.

Liczba podmiotów funkcjonujących w powiecie jest duża, a obszar ich działalności obejmuje cały obszar terytorialny jednostki. Świadczone przez nich usługi (realizowane zadania) obejmują swoim zakresem wszystkie wskazane działania wskazane w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych.

Badanie ankietowe

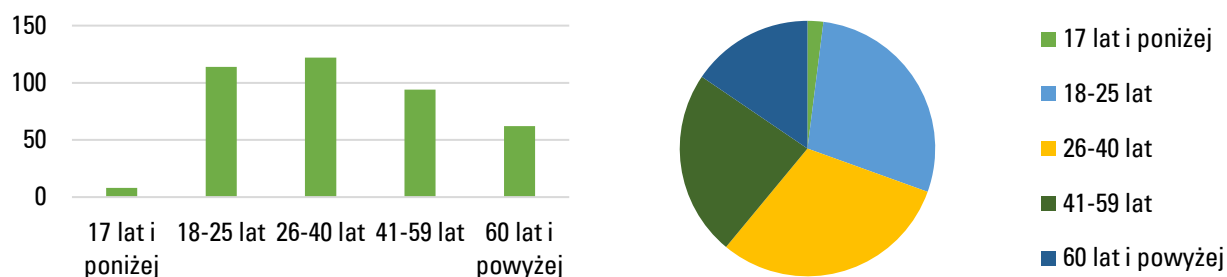
W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z badania przeprowadzonego wśród mieszkańców. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną dla każdego z poszczególnych pytań.

		nominalnie	%
Płeć	kobieta	215	53,75%
	mężczyzna	185	46,25%

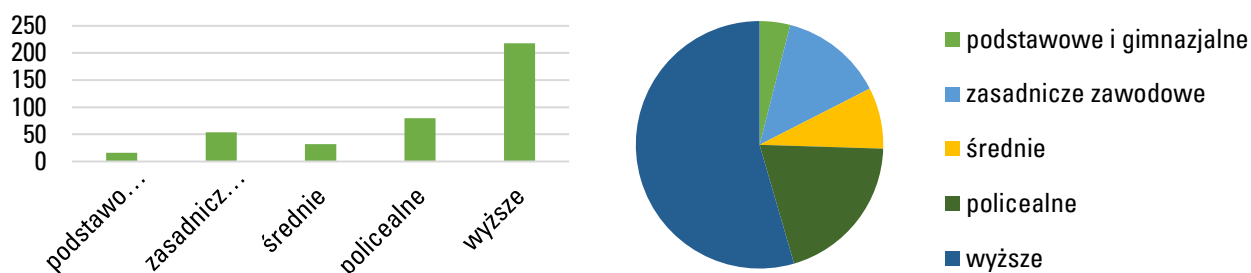
W ankiecie wzięło udział nieznacznie więcej kobiet, co odwzorowuje strukturę mieszkańców powiatu.

		nominalnie	%
Wiek	17 lat i poniżej	8	2,00%
	18-25 lat	114	28,50%
	26-40 lat	122	30,50%
	41-59 lat	94	23,50%
	60 lat i powyżej	62	15,50%

W ankiecie wzięła udział grupa respondentów zdywersyfikowana pod względem wieku. Podział ten odwzorowuje strukturę mieszkańców powiatu.

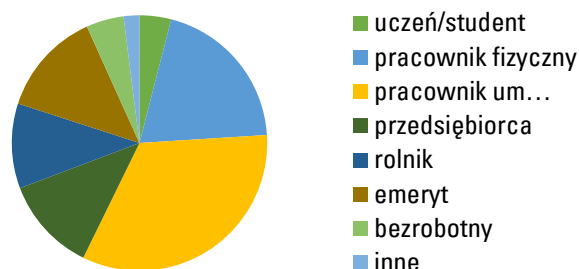
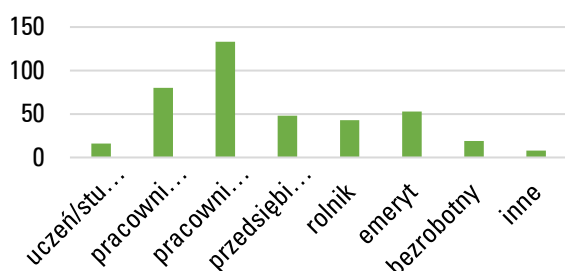
		nominalnie	%
Wykształcenie	podstawowe i gimnazjalne	16	4,00%
	zasadnicze zawodowe	54	13,50%
	średnie	32	8,00%
	policealne	80	20,00%
	wyższe	218	54,50%

Respondenci byli grupą zróżnicowaną pod względem wykształcenia, co wskazuje na pochodzenie z różnych środowisk. Największą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe.

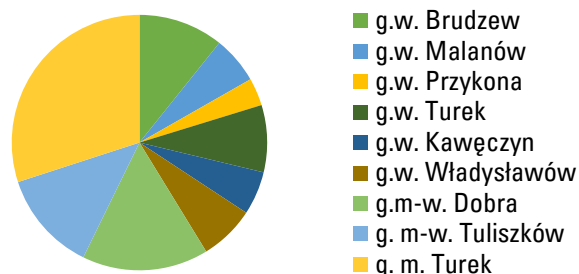
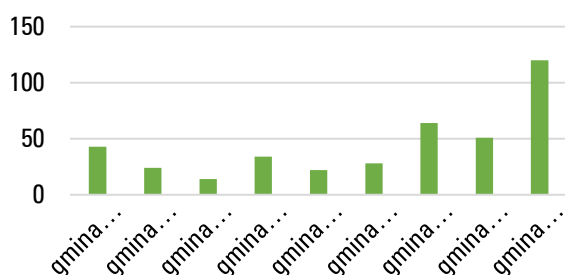
		nominalnie	%
Status zawodowy	uczeń/student	16	4,00%
	pracownik fizyczny	80	20,00%
	pracownik umysłowy	133	33,25%
	przedsiębiorca	48	12,00%

	rolnik	43	10,75%
	emeryt	53	13,25%
	bezrobotny	19	4,75%
	inne	8	2,00%

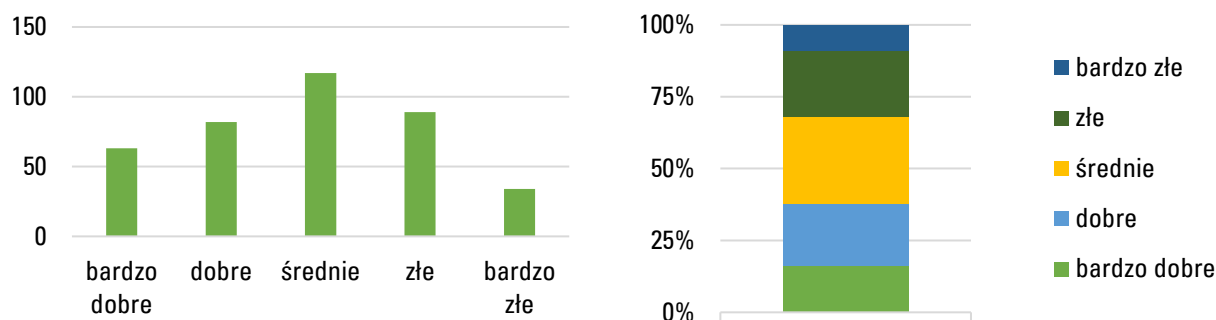
W odpowiedzi na pytanie uwzględniono główny status zawodowy. Respondenci byli grupą zróżnicowaną w tym wymiarze, co wskazuje na pochodzenie z różnych środowisk. Największą grupę stanowiły osoby pracujące umysłowo.

		nominalnie	%
Miejscowość zamieszkania na terenie powiatu	gmina wiejska Brudzew	43	10,75%
	gmina wiejska Malanów	24	6,00%
	gmina wiejska Przykona	14	3,50%
	gmina wiejska Turek	34	8,50%
	gmina wiejska Kawęczyn	22	5,50%
	gmina wiejska Władysławów	28	7,00%
	gmina miejsko-wiejska Dobra	64	16,00%
	gmina miejsko-wiejska Tuliszków	51	12,75%
	gmina miejska Turek	120	30,00%

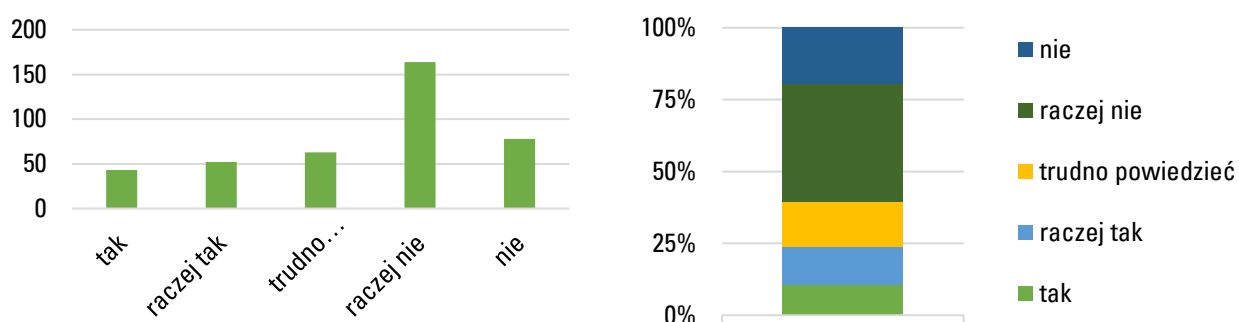
Respondenci byli reprezentantami wszystkich gmin z powiatu. Największa część z nich zamieszkuje gminę miejską. Ze względu na odwzorowanie wśród respondentów struktury mieszkańców powiatu pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania badanie pozwala na wnioskowanie dla obszaru całego powiatu.

		nominalnie	%
1. Jak w Pana/Pani ocenie są aktualne warunki życia mieszkańców powiatu	bardzo dobre	63	15,75%
	dobre	82	20,50%
	średnie	117	29,25%
	złe	89	22,25%
	bardzo złe	34	8,50%

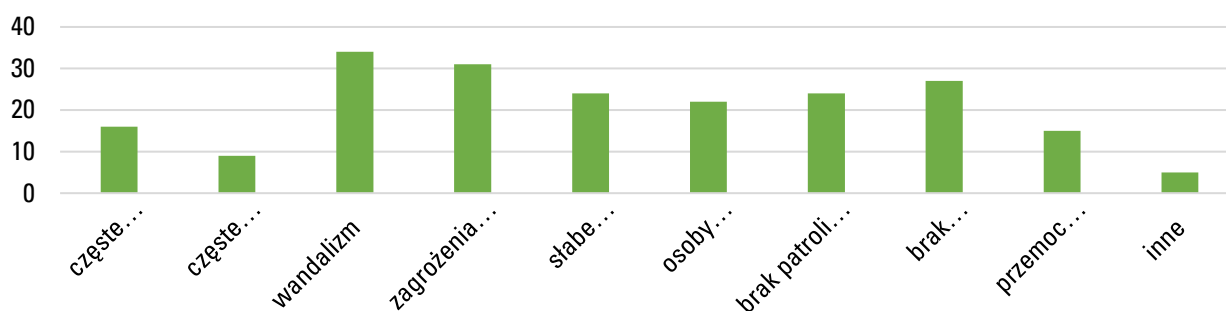
W ocenie mieszkańców warunki życia są przeważnie przeciętne.

		nominalnie	%
2. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie powiatu	tak	43	10,75%
	raczej tak	52	13,00%
	trudno powiedzieć	63	15,75%
	raczej nie	164	41,00%
	nie	78	19,50%

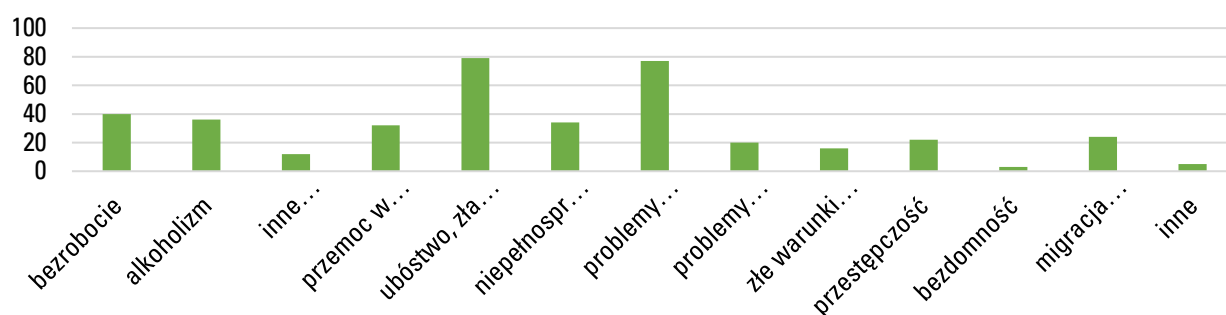
W ocenie mieszkańców warunki bezpieczeństwa są przeważnie przeciętne.

		nominalnie	%
3. Jeśli nie, jakie są przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa na terenie powiatu	częste włamania i kradzieże	16	7,66%
	częste napady i rozboje	9	4,31%
	wandalizm	34	16,27%
	zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy)	31	14,83%
	słabe oświetlenie	24	11,48%
	osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych	22	10,63%
	brak patroli policyjnych	24	11,48%
	brak monitoringu wizyjnego	27	12,92%
	przemoc domowa	15	7,18%
	inne	5	2,39%

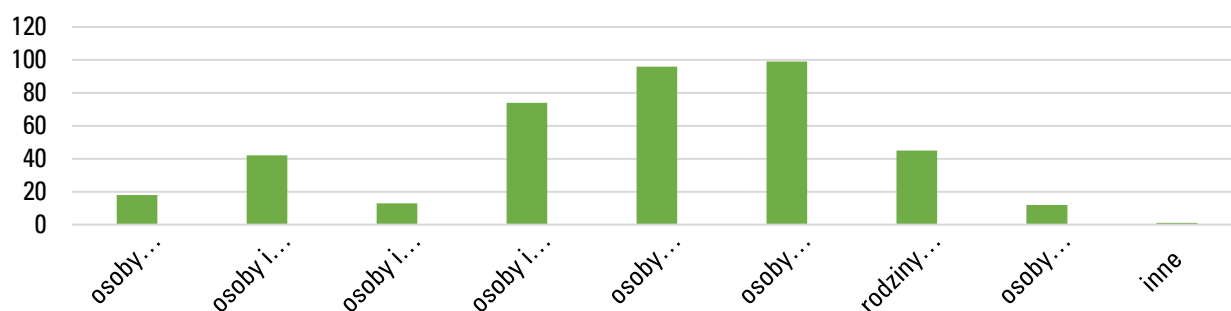
Wśród respondentów, którzy wskazali na brak zadowolenia z warunków życia w powiecie, jako kluczowe powody wykazano: wandalizm i zagrożenia na drodze. Pozostałe odpowiedzi otrzymały również znaczącą liczbę wskazań, co świadczy o istnieniu wielu przyczyn.

		nominalnie	%
4. Jakie problemy społeczne uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie powiatu?	bezrobocie	40	10,00%
	alkoholizm	36	9,00%
	inne uzależnienia (np. narkotyki)	12	3,00%
	przemoc w rodzinie	32	8,00%
	ubóstwo, zła sytuacja finansowa rodzin	79	19,75%
	niepełnosprawność i długotrwała choroba	34	8,50%
	problemy osób starszych (izolacja, choroby)	77	19,25%
	problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym rodziny wielodzietne i niepełne	20	5,00%
	złe warunki mieszkaniowe	16	4,00%
	przestępczość	22	5,50%
	bezdomność	3	0,75%
	migracja osób młodych	24	6,00%
	inne	5	1,25%

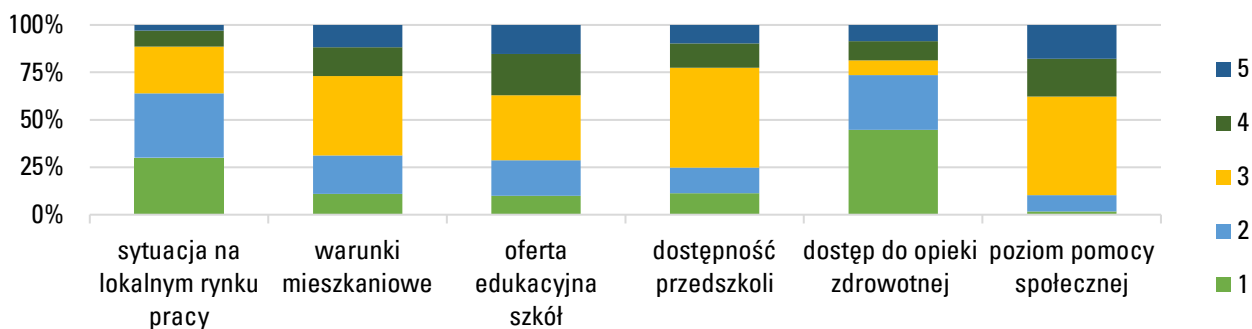
Jako kluczowe problemy społeczne powiatu mieszkańcy wykazali: ubóstwo / złą sytuację finansową rodzin, problemy osób starszych, bezrobocie. Odpowiedzi te zostały wskazane przez blisko 50% respondentów.

		nominalnie	%
5. Kto w Pana/Pani opinii jest najbardziej zagrożony wykluczeniem społecznym w powiecie	osoby bezrobotne i ich rodziny	18	4,50%
	osoby i rodziny zmagające się z problemem uzależnień	42	10,50%
	osoby i rodziny zmagające się z przemocą domową	13	3,25%
	osoby i rodziny ubogie, o niskich dochodach	74	18,50%
	osoby niepełnosprawne i długotrwale chore	96	24,00%
	osoby starsze i samotne	99	24,75%
	rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym wielodzietne i niepełne	45	11,25%
	osoby bezdomne	12	3,00%
	inne	1	0,25%

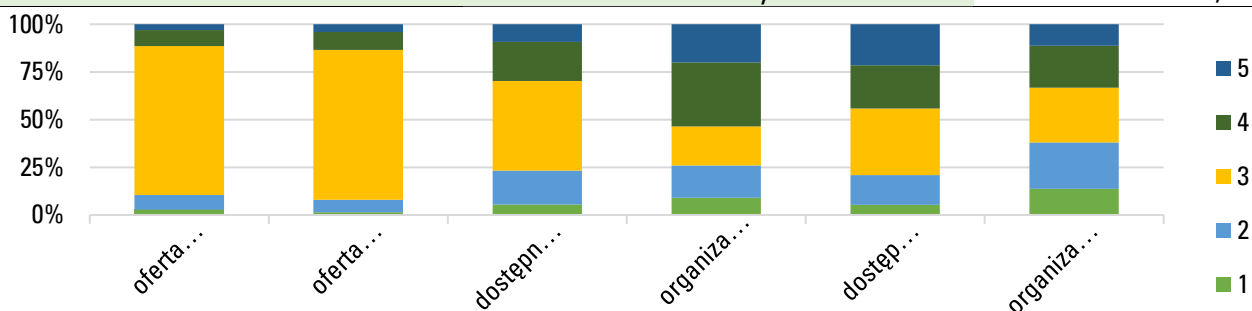

Według mieszkańców najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są osoby starsze i samotne, osoby niepełnosprawne i długotrwale chore. Odpowiedź ta została wskazana przez blisko 50% respondentów.

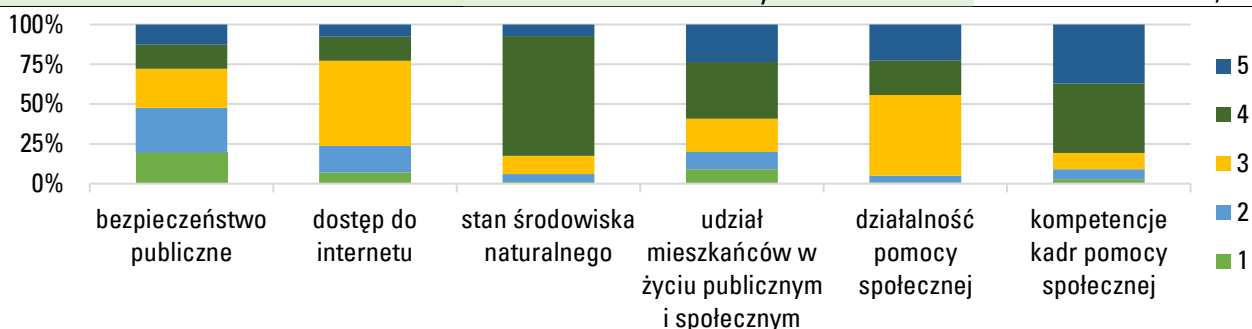
			nominalnie	%
6. W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z następujących warunków życia w powiecie	sytuacja na lokalnym rynku pracy	5 - bardzo zadowolony/a	12	3,00%
		4 - zadowolony/a	34	8,50%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	98	24,50%
		2 - niezadowolony/a	136	34,00%
		1 - bardzo niezadowolony/a	120	30,00%
	warunki mieszkaniowe	5 - bardzo zadowolony/a	47	11,75%
		4 - zadowolony/a	61	15,25%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	167	41,75%
		2 - niezadowolony/a	81	20,25%
		1 - bardzo niezadowolony/a	44	11,00%
	oferta edukacyjna szkół	5 - bardzo zadowolony/a	61	15,25%
		4 - zadowolony/a	87	21,75%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	137	34,25%
		2 - niezadowolony/a	75	18,75%
		1 - bardzo niezadowolony/a	40	10,00%
	dostępność przedszkoli	5 - bardzo zadowolony/a	39	9,75%
		4 - zadowolony/a	51	12,75%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	211	52,75%
		2 - niezadowolony/a	54	13,50%
		1 - bardzo niezadowolony/a	45	11,25%
	dostęp do opieki zdrowotnej (lekarze, pielęgniarki, ośrodki zdrowia)	5 - bardzo zadowolony/a	34	8,50%
		4 - zadowolony/a	41	10,25%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	31	7,75%
		2 - niezadowolony/a	115	28,75%
		1 - bardzo niezadowolony/a	179	44,75%
	poziom pomocy społecznej	5 - bardzo zadowolony/a	71	17,75%
		4 - zadowolony/a	80	20,00%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	208	52,00%
		2 - niezadowolony/a	34	8,50%
		1 - bardzo niezadowolony/a	7	1,75%

			nominalnie	%
6. W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z następujących warunków życia w powiecie	oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych (dostępność rehabilitacji)	5 - bardzo zadowolony/a	12	3,00%
		4 - zadowolony/a	34	8,50%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	312	78,00%
		2 - niezadowolony/a	31	7,75%
		1 - bardzo niezadowolony/a	11	2,75%
	oferta pomocy dla osób uzależnionych (terapia, konsultacje)	5 - bardzo zadowolony/a	16	4,00%
		4 - zadowolony/a	38	9,50%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	314	78,50%
		2 - niezadowolony/a	26	6,50%
		1 - bardzo niezadowolony/a	6	1,50%
	dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	5 - bardzo zadowolony/a	37	9,25%
		4 - zadowolony/a	82	20,50%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	188	47,00%
		2 - niezadowolony/a	71	17,75%
		1 - bardzo niezadowolony/a	22	5,50%
	organizacja czasu wolnego (kluby sportowe, koła zainteresowań)	5 - bardzo zadowolony/a	80	20,00%
		4 - zadowolony/a	134	33,50%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	82	20,50%
		2 - niezadowolony/a	68	17,00%
		1 - bardzo niezadowolony/a	36	9,00%
	dostęp do oferty kulturalnej (koncerty, wystawy, biblioteka)	5 - bardzo zadowolony/a	86	21,50%
		4 - zadowolony/a	91	22,75%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	139	34,75%
		2 - niezadowolony/a	63	15,75%
		1 - bardzo niezadowolony/a	21	5,25%
	organizacja imprez kulturalnych na terenie powiatu	5 - bardzo zadowolony/a	45	11,25%
		4 - zadowolony/a	88	22,00%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	115	28,75%
		2 - niezadowolony/a	97	24,25%
		1 - bardzo niezadowolony/a	55	13,75%

			nominalnie	%
6. W jakim stopniu jest Pan/Pani zadowolony/a z następujących warunków życia w powiecie	bezpieczeństwo publiczne	5 - bardzo zadowolony/a	51	12,75%
		4 - zadowolony/a	60	15,00%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	98	24,50%
		2 - niezadowolony/a	113	28,25%
		1 - bardzo niezadowolony/a	78	19,50%
	dostęp do internetu	5 - bardzo zadowolony/a	31	7,75%
		4 - zadowolony/a	60	15,00%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	214	53,50%
		2 - niezadowolony/a	67	16,75%
		1 - bardzo niezadowolony/a	28	7,00%
	stan środowiska naturalnego	5 - bardzo zadowolony/a	91	22,75%
		4 - zadowolony/a	92	23,00%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	143	35,75%
		2 - niezadowolony/a	62	15,50%
		1 - bardzo niezadowolony/a	12	3,00%
	udział mieszkańców w życiu publicznym i społecznym	5 - bardzo zadowolony/a	94	23,50%
		4 - zadowolony/a	143	35,75%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	83	20,75%
		2 - niezadowolony/a	44	11,00%
		1 - bardzo niezadowolony/a	36	9,00%
	działalność pomocy społecznej	5 - bardzo zadowolony/a	91	22,75%
		4 - zadowolony/a	86	21,50%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	203	50,75%
		2 - niezadowolony/a	17	4,25%
		1 - bardzo niezadowolony/a	3	0,75%
	kompetencje kadr pomocy społecznej	5 - bardzo zadowolony/a	77	19,25%
		4 - zadowolony/a	91	22,75%
		3 - ani niezadowolony/a ani zadowolony/a	213	53,25%
		2 - niezadowolony/a	13	3,25%
		1 - bardzo niezadowolony/a	6	1,50%

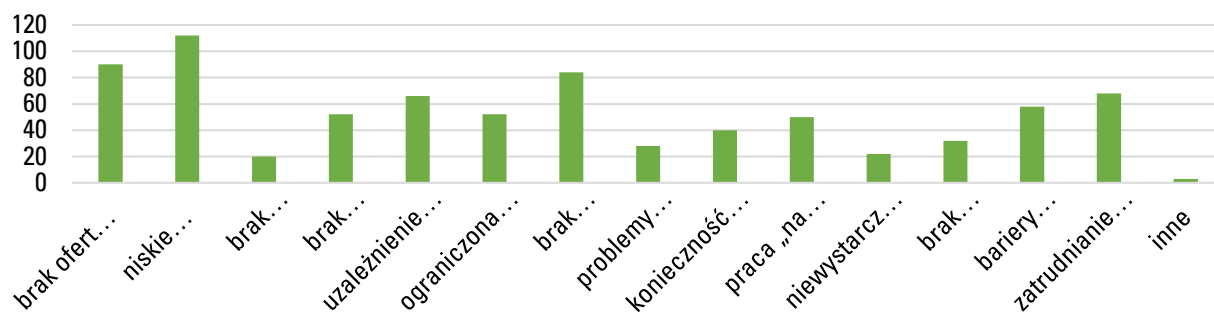
Mieszkańcy dokonali oceny szerokiego zakresu aspektów. W celu ich porównania dokonano przedstawionego poniżej zbiorczego zestawienia pod względem przeciętnej oceny.

ocena aspektów	
bardzo dobra	-
dobra	- kompetencje kadr pomocy społecznej - stan środowiska naturalnego - udział mieszkańców w życiu publicznym i społecznym - organizacja czasu wolnego

ocena aspektów	
przeciętna	▪ działalność pomocy społecznej
	▪ warunki mieszkaniowe
	▪ oferta edukacyjna szkół
	▪ poziom pomocy społecznej
	▪ dostęp do internetu
	▪ dostępność przedszkoli
	▪ dostęp do oferty kulturalnej
	▪ dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego
	▪ organizacja imprez kulturalnych na terenie powiatu
	▪ oferta pomocy dla osób uzależnionych
	▪ oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych
	▪ bezpieczeństwo publiczne
zła	▪ sytuacja na lokalnym rynku pracy
bardzo zła	▪ dostęp do opieki zdrowotnej
	▪ -

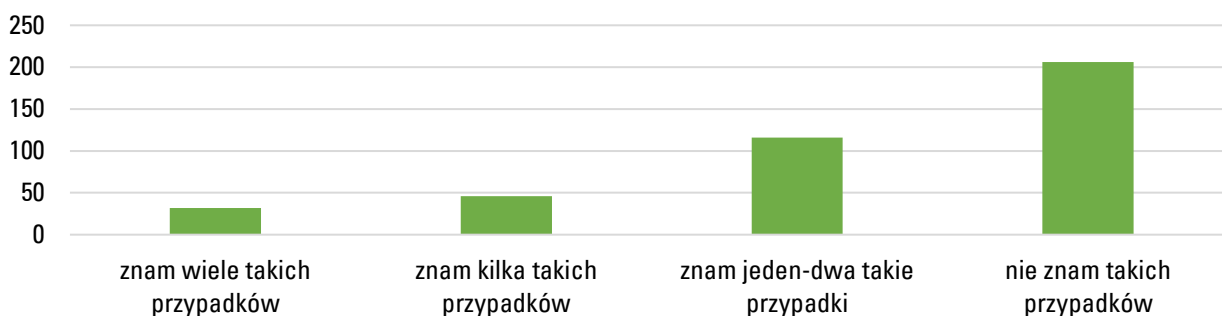
Na podstawie zestawienia można wnioskować, że ocena badanych aspektów jest przeważnie przeciętna. Żaden z aspektów nie został oceniony przeważnie bardzo dobrze lub bardzo źle. Na szczególną uwagę w zakresie poprawy zasługują najgorzej oceniane kwestie związane z: lokalnym rynkiem pracy oraz opieką zdrowotną.

		nominalnie	%
7. Jakie są według Pana/Pani główne powody bezrobocia w powiecie	brak ofert pracy w wyuczonym zawodzie	90	11,58%
	niskie wynagrodzenia oferowane przez pracodawców	112	14,41%
	brak doświadczenia zawodowego lub odpowiednich kwalifikacji	20	2,57%
	brak motywacji do pracy (bierna postawa osób bezrobotnych)	52	6,69%
	uzależnienie od świadczeń socjalnych	66	8,49%
	ograniczona liczba miejsc pracy	52	6,69%
	brak transportu publicznego (trudny dojazd do pracy)	84	10,81%
	problemy zdrowotne lub niepełnosprawność utrudniające podjęcie pracy	28	3,60%
	konieczność opieki nad dziećmi lub osobami zależnymi (niewystarczająca liczba dostępnych form opieki)	40	5,15%
	praca „na czarno” (niechęć do legalnego zatrudnienia)	50	6,44%
	niewystarczająca aktywność pracodawców w zakresie rekrutacji	22	2,83%
	brak elastycznych form zatrudnienia (np. część etatu, praca zdalna)	32	4,12%
	bariery wiekowe (trudności w znalezieniu pracy przez osoby młode lub 50+)	58	7,46%
	zatrudnianie cudzoziemców w miejsce lokalnych pracowników	68	8,75%
	inne	3	0,39%

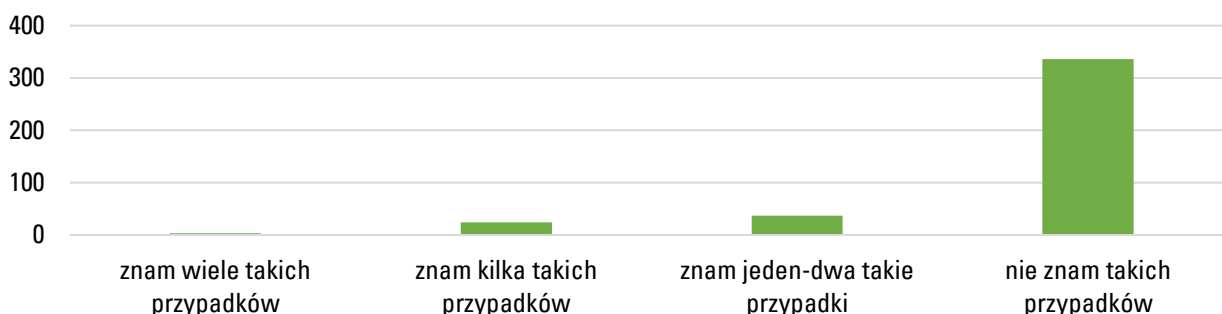
Respondenci jako wiodący powód bezrobocia wskazali niskie wynagrodzenia oferowane przez pracodawców oraz brak ofert pracy. Informacje te zostały potwierdzone w analizie danych zastanych, które wskazały na stosunkowo niski poziom wynagrodzenia w powiecie.

		nominalnie	%
8. Jaka jest w Pana/Pani ocenie skala problemu alkoholizmu w powiecie	znam wiele takich przypadków	32	8,00%
	znam kilka takich przypadków	46	11,50%
	znam jeden-dwa takie przypadki	116	29,00%
	nie znam takich przypadków	206	51,50%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców problem alkoholizmu w powiecie jest znaczący wobec innych problemów w powiecie (pytanie nr 4), ale nie ma bardzo dużej skali. Problem został dostrzeżony przez prawie 50% osób.

		nominalnie	%
9. Jaka jest w Pana/Pani ocenie skala problemu innych uzależnień (np. narkotyki) w powiecie	znam wiele takich przypadków	3	0,75%
	znam kilka takich przypadków	24	6,00%
	znam jeden-dwa takie przypadki	37	9,25%
	nie znam takich przypadków	336	84,00%

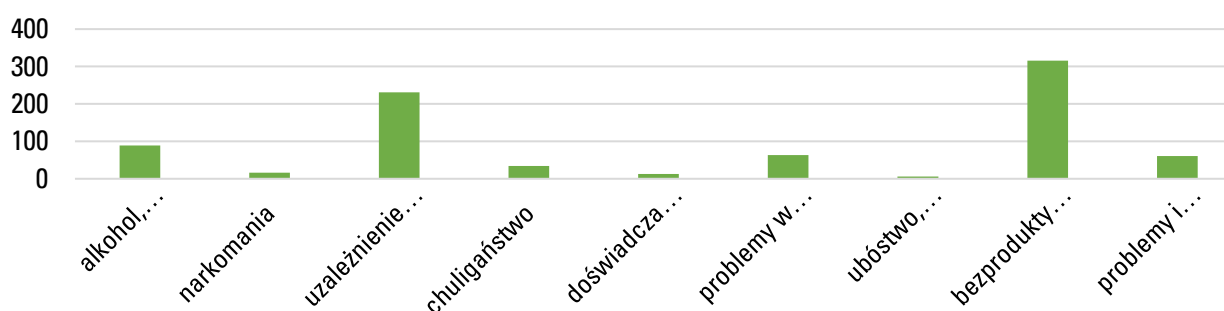
Zgodnie z obserwacjami mieszkańców problem uzależnień innych niż od alkoholu nie jest znaczący wobec innych problemów w powiecie (pytanie nr 4), ale ma stosunkowo dużą skalę. Został dostrzeżony przez nieco ponad 15% osób.

		nominalnie	%
10. Jaka jest w Pana/Pani ocenie skala problemu przemocy domowej w powiecie	znam wiele takich przypadków	14	3,50%
	znam kilka takich przypadków	18	4,50%
	znam jeden-dwa takie przypadki	22	5,50%
	nie znam takich przypadków	346	86,50%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców problem przemocy domowej nie jest duży wobec innych problemów w powiecie (pytanie nr 4). Został dostrzeżony przez nieco prawie 25% osób. Należy wskazać, że problem przemocy domowej jest jednak często niedostrzegany przez otoczenie, przez co rzeczywista skala zjawiska może być większa. Jednocześnie należy wskazać, że podczas ankietowania nie dokonano zdefiniowania przemocy domowej, stąd zjawisko to należy ujmować szeroko.

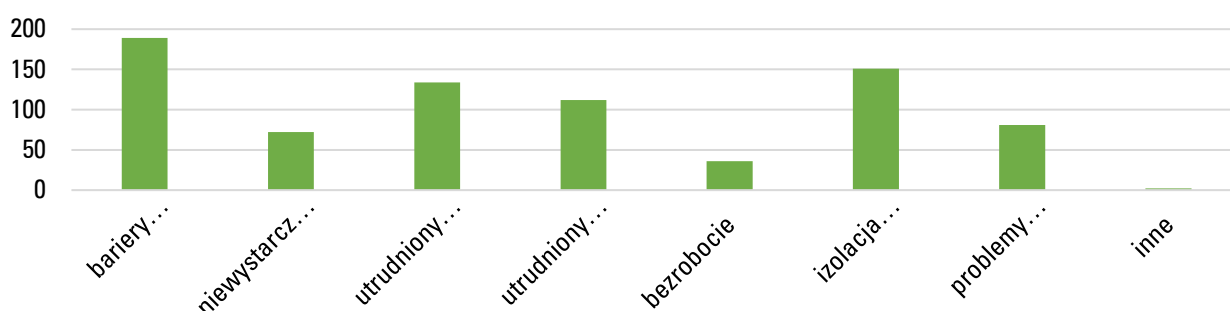
		nominalnie	%
11. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży są najczęstsze w powiecie	alkohol, papierosy	89	10,74%
	narkomania	16	1,93%
	uzależnienie od komputera, internetu	231	27,86%
	chuligaństwo	34	4,10%
	doświadczenie przemocy w rodzinie	13	1,57%
	problemy w nauce	63	7,60%
	ubóstwo, niedożywienie	6	0,72%
	bezpłodny spędzanie czasu	316	38,12%
	problemy i zaburzenia psychiczne, depresja	61	7,36%

Zgodnie z obserwacjami mieszkańców najczęstszymi negatywnymi zjawiskami wśród dzieci i młodzieży jest bezproduktywne spędzanie czasu i uzależnienie od komputera/internetu dostrzegane przez ponad 50% respondentów (pytanie miało możliwość wielokrotnych odpowiedzi). Należy wskazać, że jest to adekwatne do przeciętnej oceny wydarzeń kulturalnych i oceny możliwości spędzania czasu wolnego w powiecie.

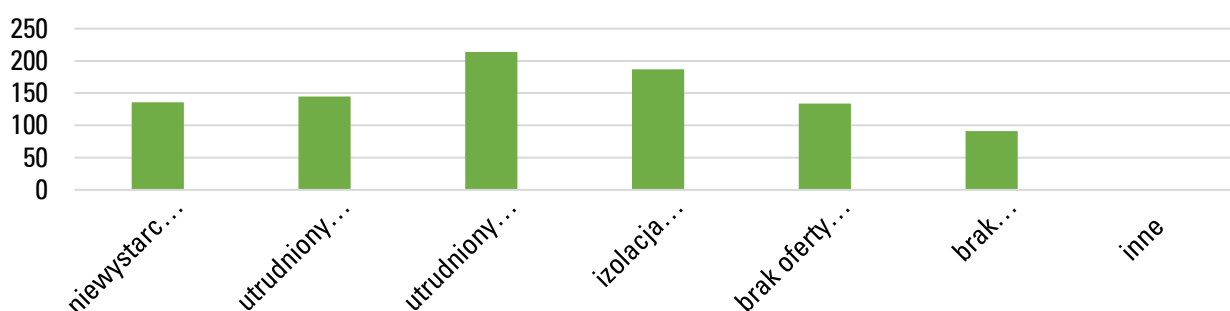
nominalnie	%
------------	---

12. Z jakimi według Pana/Pani barierami spotykają się najczęściej osoby z niepełnosprawnościami i długotrwale chore w powiecie	bariery architektoniczne	189	24,32%
	niewystarczające środki finansowe na życie i leczenie	72	9,27%
	utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	134	17,25%
	utrudniony dostęp do lekarzy, pielęgniarek, placówek rehabilitacyjnych	112	14,41%
	bezrobocie	36	4,63%
	izolacja społeczna	151	19,43%
	problemy psychiczne	81	10,42%
	inne	2	0,26%

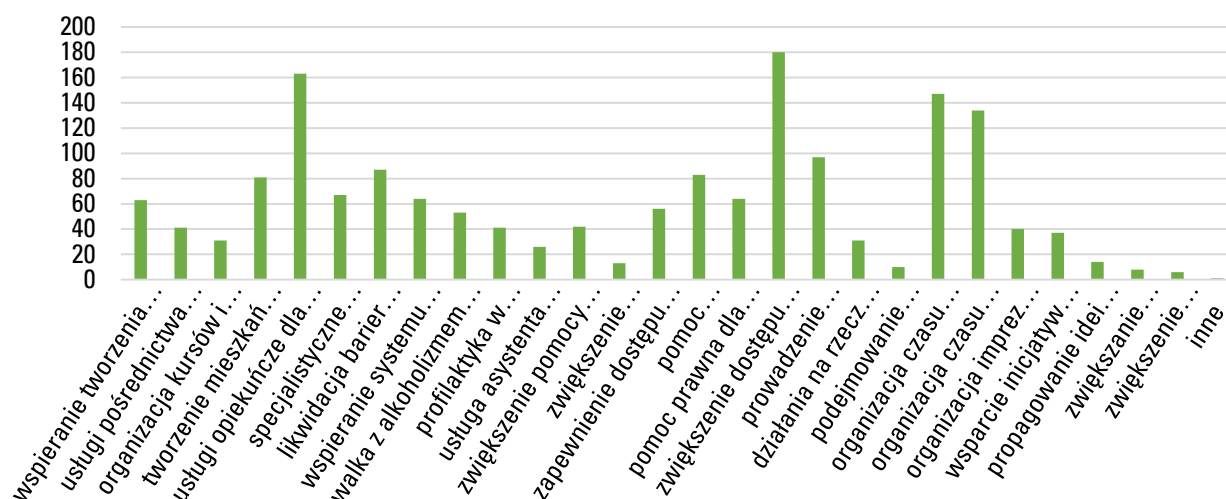
Jako najczęściej spotykane bariery dla osób z niepełnosprawnościami wskazano bariery architektoniczne. Odpowiedzi tej udzieliło blisko 50% osób (pytanie miało możliwość wielokrotnych odpowiedzi). Jednocześnie można dotrzeć duże znaczenie izolacji społecznej i dostępu do usług opiekuńczych.

		nominalnie	%
13. Z jakimi według Pana/Pani barierami spotykają się najczęściej osoby starsze i samotne w powiecie	niewystarczające środki finansowe na życie i leczenie	136	14,98%
	utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	145	15,97%
	utrudniony dostęp do lekarzy, pielęgniarek, placówek rehabilitacyjnych	214	23,57%
	izolacja społeczna, samotność	187	20,59%
	brak oferty spędzania czasu wolnego	134	14,76%
	brak wsparcia ze strony rodziny	91	10,02%
	inne	1	0,11%

Jako najczęściej spotykane bariery dla osób starszych i samotnych wskazano utrudniony dostęp do lekarzy, pielęgniarek, placówek rehabilitacyjnych. Wskazań tej odpowiedzi udzieliło ponad 50% osób (pytanie miało możliwość wielokrotnych odpowiedzi). Wskazanie jest tożsame z wynikami analizy desk-research w zakresie utrudnionego dostępu do służby zdrowia. Jednocześnie można dotrzeć duże znaczenie izolacji społecznej/samotności.

		nominalnie	%
14. Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić by przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie powiatu	wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy	63	3,75%
	usługi pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego	41	2,44%
	organizacja kursów i szkoleń pod kątem dostosowywania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy	31	1,85%
	tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych	81	4,82%
	usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych	163	9,70%
	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych (np. rehabilitacja)	67	3,99%
	likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	87	5,18%
	wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne	64	3,81%
	walka z alkoholizmem i narkomanią – poradnictwo i działania interwencyjne	53	3,15%
	profilaktyka w zakresie uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży	41	2,44%
	usługa asystenta rodzin dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	26	1,55%
	zwiększenie pomocy materialnej dla uczniów	42	2,50%
	zwiększenie dostępności przedszkoli i żłobków	13	0,77%
	zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach	56	3,33%
	pomoc psychologiczna dla mieszkańców	83	4,94%
	pomoc prawna dla mieszkańców	64	3,81%
	zwiększenie dostępu do usług opieki zdrowotnej	180	10,71%
	przeprowadzenie profilaktycznych programów zdrowotnych	97	5,77%
	działania na rzecz zwiększania bezpieczeństwa na terenie powiatu (monitoring, fotoradary, zwiększenie patroli policji itp.)	31	1,85%
	podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom	10	0,60%
	organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	147	8,75%
	organizacja czasu wolnego dla osób starszych i samotnych (Klub Seniora itp.)	134	7,98%
	organizacja imprez wspomagających aktywizację społeczną	40	2,38%
	wsparcie inicjatyw obywatelskich (fundacji, stowarzyszeń)	37	2,20%
	propagowanie idei wolontariatu i tworzenie warunków do jego działania, organizacja wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej	14	0,83%
	zwiększanie kompetencji kadr pomocy społecznej	8	0,48%
	zwiększenie wielkości kadry pomocy społecznej	6	0,36%
	inne	1	0,06%

Respondenci określając sposoby przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w powiecie udzielili wiele wskazań. Na tej podstawie można określić wiodące obszary, w których mieszkańcy oczekują zmian. Stanowi je: rynek pracy, opieka zdrowotna oraz organizacja czasu wolnego. Udzielone odpowiedzi są spójne z udzielonymi w innych pytaniach.

Z możliwości wskazania dodatkowych uwag do badania skorzystało kilku respondentów. Ich wypowiedzi o ogólnym charakterze wpisują się w obszary określone jako kluczowe do zmiany. Respondenci zwrócili uwagę przede wszystkim na potrzebę działań w zakresie bezpieczeństwa i poprawy sytuacji na rynku pracy.

Na podstawie przeprowadzonej analizy statystycznej wyników badania nie wykazano szczególnie istotnych korelacji pomiędzy kryteriami metryczkowymi, a udzielanymi odpowiedziami. W szczególności aspekt ten zbadano pod względem zróżnicowania w poszczególnych gminach. Wyniki wykazują, że określone problemy społeczne i proponowane sposoby ich rozwiązania są spójne dla całego powiatu.

Prognoza zmian

W nadchodzących latach powiat turecki stanie przed kluczowymi wyzwaniami związanymi z transformacją energetyczną i niekorzystnymi trendami demograficznymi. Przyszłość regionu będzie zależeć od skuteczności w pozyskiwaniu nowych inwestorów, dywersyfikacji lokalnej gospodarki oraz adaptacji rynku pracy do zmieniających się warunków. Mimo istniejących trudności, podejmowane działania w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii i infrastruktury dają podstawy do umiarkowanego optymizmu. Prognozowane zmiany w kluczowych obszarach przedstawiono poniżej:

- Rynek pracy – w najbliższych latach rynek pracy w powiecie tureckim będzie pod silną presją zmian strukturalnych. Mimo że obecna stopa bezrobocia jest relatywnie niska, brak jasnej identyfikacji kierunku rozwoju gospodarczego regionu może powodować pogarszanie się sytuacji przez m.in. odpływ osób młodych. Równolegle, rozwój Tureckiej Strefy Inwestycyjnej i napływ nowych firm mogą stopniowo absorbować nadwyżkę siły roboczej. Oddziaływanie to nie będzie jednak bardzo silne zważając na skalę inwestycji w strefie. W perspektywie kilku

lat, w miarę rozwoju nowych sektorów, sytuacja na rynku pracy powinna się stabilizować. Wymaga to jednak podejmowania przez samorząd działań pobudzających lokalną gospodarkę.

- Gospodarka – powiat będzie ewoluować w kierunku bardziej zrównoważonego modelu. Spodziewany jest dalszy rozwój sektora rolniczego, z naciskiem na nowoczesne i ekologiczne metody produkcji. Kluczową rolę odegrają inwestycje w odnawialne źródła energii, które mogą stać się nową specjalizacją regionu. Równocześnie, władze lokalne będą musiały aktywnie wspierać rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w sektorze usługowym, aby zdywersyfikować lokalną gospodarkę i uczynić ją bardziej odporną na wahania koniunktury.
- Społeczeństwo i demografia – negatywne trendy demograficzne będą nadal stanowić poważne wyzwanie. Spadek liczby ludności, zwłaszcza w wieku produkcyjnym, może ograniczać potencjał rozwojowy powiatu. Aby przeciwdziałać tym tendencjom, konieczne będzie podjęcie działań na rzecz poprawy jakości życia, w tym inwestycji w infrastrukturę społeczną, edukację i opiekę zdrowotną. Ważne będzie również tworzenie atrakcyjnych warunków dla młodych ludzi, aby zachęcić ich do pozostania w powiecie i zakładania tu rodzin. Działania te mogą jedynie spowolnić, ale nie zatrzymać całkowicie niekorzystnych trendów demograficznych, które mają charakter ogólnokrajowy. Zważając na starzejące się społeczeństwo oraz dostrzeżoną skalę problemów osób z niepełnosprawnością ważne jest także zwiększanie oferowanej im pomocy i ograniczanie barier występujących w codziennym życiu.

Strategia działań

Diagnoza stanowiła punkt wyjścia do opracowania części strategicznej, w której skupiono się na identyfikacji najważniejszych problemów społecznych wynikających z przeprowadzonych badań i doborze odpowiednich sposobów radzenia sobie z nimi. Na tej podstawie stworzono siatkę celów strategicznych i operacyjnych, mających przybliżyć powiat do osiągnięcia pożądanego stanu kondycji w obszarze społecznym w 2036 roku. Dla każdego z opracowanych celów operacyjnych przygotowano zestaw działań stanowiących konkretne sposoby realizacji postanowień, a także wskazano ramy finansowe. Wyznaczono także mierniki realizacji celów, które mają w przyszłości posłużyć do weryfikacji stopnia realizacji Strategii.

Założenia Strategii

Strategia to ogólny program działalności danej organizacji/jednostki samorządu terytorialnego sporządzony na dłuższy okres. Jest on ukierunkowany na wykorzystanie posiadanych potencjałów do osiągnięcia postawionych założeń. Strategia charakteryzuje się odległym horyzontem czasowym, skupieniem wysiłków na określonych zadaniach, obejmowaniem szerokiego zakresu działań i określeniem wskaźników realizacji powziętych przedsięwzięć. Elementy składające się na strategię można uszeregować w postaci piramidy, na której czele są wizja i misja.

Rysunek 1. Elementy składowe strategii

Źródło: opracowanie własne

Wizja stanowi obraz pożądanego stanu danego podmiotu w przyszłości. Powinna być zwięzła, realna, a także motywująca. Misja jest syntetycznym opisem sposobu realizacji wizji. Stanowi krótką i precyzyjną prezentację najważniejszych celów podmiotu. Te z kolei konkretyzują to, jak będzie realizowana misja. Cele strategiczne wyznaczają najważniejsze kierunki działania – są określane z długim horyzontem czasowym. Cele operacyjne z kolei mają krótszy horyzont czasowy i są podstawą do osiągnięcia celów strategicznych.

Wizja i misja

Po sporządzeniu diagnozy powiatu opracowano wizję odnoszącą się do obszaru problemów i polityki społecznej. Zawiera ona system wartości wyznaczający kierunki prac nad określeniem celów strategicznych i operacyjnych.

WIZJA

Powiat turecki – miejsce zrównoważonego rozwoju społecznego

Wyżej zaprezentowaną wizję planuje się zrealizować przy pomocy szeregu celów, zadań i działań, których syntetycznym zobrazowaniem jest misja powiatu w obszarze problemów i polityki społecznej.

MISJA

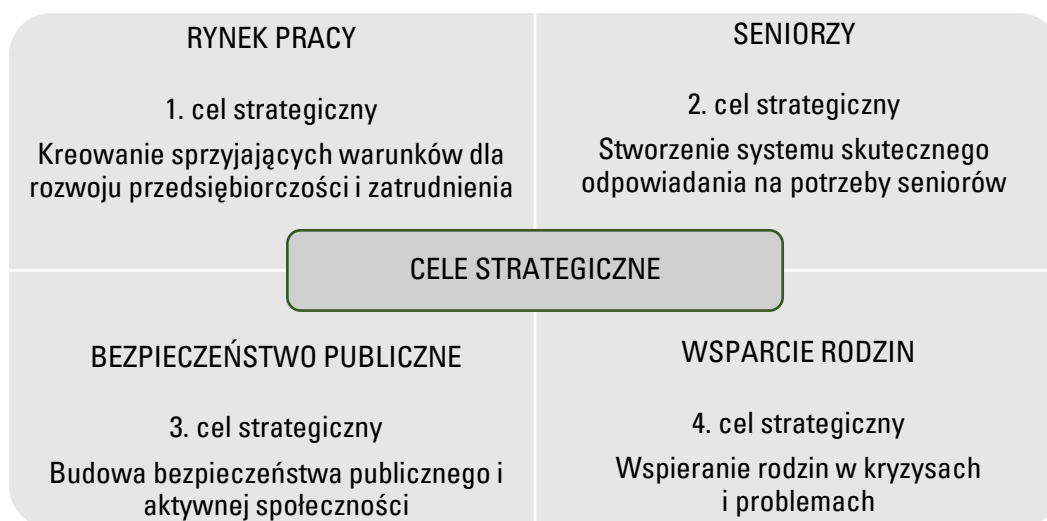
Współpraca w celu tworzenia powiatu bezpiecznego, perspektywicznego i aktywnego społecznie

Określona wizja i misja stanowiły podstawę do określenia celów strategicznych.

Cele strategiczne i operacyjne

Strategia wyodrębnia cztery cele strategiczne, odpowiadające za cztery obszary priorytetowe zidentyfikowane w trakcie diagnozy.

Rysunek 2. Cele strategiczne

Źródło: opracowanie własne

Pierwszy cel strategiczny jest wynikiem niezadowolenia mieszkańców powiatu z sytuacji na rynku pracy, co wymaga podjęcia działań w celu zapobiegnięcia konsekwencjom, jakie może stanowić odpływ osób młodych i pogłębianie się problemów społecznych. W tym celu konieczne jest wsparcie mieszkańców pod względem poszukiwania miejsc pracy i budowania postaw przedsiębiorczych. Kolejny z celów został opracowany ze względu na zdiagnozowanie problemu związanego z odizolowaniem osób starszych i problemem dostępu do służby zdrowia. Trzeci cel odnosi się w szczególności do problemu alkoholizmu widocznego w przestrzeni publicznej. Ostatni cel określono ze względu na zidentyfikowaną potrzebę wsparcia aktywizacji społecznej w powiecie. Do każdego z celów strategicznych dobrano cele operacyjne w sposób szczegółowy obrazujące sposoby osiągnięcia zamierzeń w poszczególnych obszarach priorytetowych.

Rysunek 3. Cele operacyjne

Źródło: opracowanie własne

Plan działań, wskaźniki i finansowanie

Do każdego z celów operacyjnych przyporządkowano: działania stanowiące najniższy poziom realizacji postanowień Strategii, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, wskaźniki i przewidywane źródła finansowania.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działania	Podmioty odpowiedzialne	Wskaźniki	Źródła finansowania
Kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia	Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców powiatu	Monitorowanie sytuacji osób bezrobotnych, diagnoza przyczyn bezrobocia w powiecie, w tym zwłaszcza bezrobocia długotrwałego	- Urząd miasta i urzędy gmin - PCPR w Turku - Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach - Starostwo Powiatowe - Powiatowy Urząd Pracy	- Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego - Liczba osób długotrwanie bezrobotnych wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa lub/i bezrobocia	- Budżet samorządu - Środki z programów zewnętrznych
		Wykorzystywanie dostępnych narzędzi rynku pracy do zmniejszania poziomu bezrobocia rejestrowego (praktyki staże, prace interwencyjne itd.)			
		Promowanie elastycznych form zatrudnienia wśród pracodawców i osób bezrobotnych			
		Upowszechnianie wiedzy o ofertach pracy, możliwościach uzyskania dofinansowania i możliwościach rozwoju zawodowego (poradnictwo, szkolenia, staże)			
		Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami			
		Wykorzystywanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych finansowanych ze środków europejskich			
		Realizacja działań z zakresu doradztwa zawodowego			
		Aktywna współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z gminami, organizacjami pozarządowymi			

		i szkołami w zakresie promowania aktywności zawodowej			
		Aktywna współpraca między Powiatowym Urzędem Pracy i pracodawcami w celu polepszania sytuacji na lokalnym rynku pracy			
	Wzmacnianie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie innowacyjności i inwestycji	Udzielanie zachęt do podejmowania działalności gospodarczej w formie dofinansowań na założenie działalności	▪ Urząd miasta i urzędy gmin ▪ Starostwo Powiatowe ▪ Powiatowy Urząd Pracy	▪ Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON ▪ Liczba dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
		Utworzenie forum przedsiębiorczości, wspierającego powstawanie nowych firm, współpracę przedsiębiorstw między sobą oraz kooperację z samorządem			
		Współpraca samorządu z lokalnymi przedsiębiorstwami np. podczas organizacji lokalnych imprez			
		Promocja osób aktywnych i przedsiębiorczych poprzez np. wydarzenia promocyjne, gale przedsiębiorczości, podkreślanie wkładu przedsiębiorców jako sponsorów lokalnych wydarzeń			
		Realizacja innych działań służących pobudzaniu przedsiębiorczości			
Stworzenie systemu wsparcia seniorów	Wsparcie codziennego funkcjonowania seniorów oraz ich rodzin	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych poprzez współpracę z podmiotami zapewniającymi niezbędną opiekę	▪ PCPR w Turku ▪ Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach	▪ Liczba osób korzystających z programów	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
		Zapewnienie dostępu do wsparcia finansowego (zasiłków) poprzez zapewnienie dostępu do informacji i wsparcie w zakresie jego pozyskania			

		Zapewnienie dostępności architektonicznej obiektów publicznych	▪ Lokalne ośrodki kultury ▪ Parafie		
	Prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia izolacji społecznej	Utworzenie kół integracji seniorów związanych z tematyką zainteresowań grupy docelowej			
Budowa bezpieczeństwa publicznego poprzez działania profilaktyczne i interwencyjne	Działania walki z alkoholizmem	Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	▪ Urząd miasta i urzędy gmin ▪ PCPR w Turku ▪ Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach ▪ Starostwo Powiatowe ▪ Komendy policji ▪ Przychodnie	▪ Liczba akcji i wydarzeń z zakresu edukacji na temat uzależnienia od alkoholu ▪ Liczba osób korzystających ze wsparcia OPS z powodu uzależnienia od alkoholu ▪ Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
		Opracowywanie na dalsze lata programów przeciwdziałania alkoholizmowi			
		Akcje profilaktyczne i edukacyjne (festyny, spotkania tematyczne) w zakresie uzależnienia od alkoholu			
		Realizacja Programu Profilaktyki Uzależnień			
		Monitorowanie kwestii sprzedaży alkoholu na terenie Powiatu i egzekwowania kar za sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym			
	Pobudzanie aktywności społecznej	Organizacja wydarzeń kulturalnych skierowanych do lokalnej społeczności		▪ Liczba zrealizowanych wydarzeń	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
	Działania na rzecz bezpieczeństwa	Edukacja zdrowotna, propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców poprzez akcje informacyjne, konkursy, warsztaty		▪ Liczba przeprowadzonych na	▪ Budżet samorządu

	zdrowotnego mieszkańców	Zaangażowanie w tworzenie się i promocję bezpłatnych badań profilaktycznych i konsultacji lekarskich w powiecie		terenie powiatu akcji badań profilaktycznych	▪ Środki z programów zewnętrznych
		Współpraca na rzecz zwiększania dostępności usług ochrony zdrowia		▪ Liczba akcji edukacyjnych z zakresu zdrowia i propagowania zdrowego stylu życia	
Wspieranie mieszkańców w kryzysach i problemach	Wspieranie rodzin w zaspokajaniu potrzeb	Wsparcie w postaci świadczeń niefinansowych dla rodzin zmagających się z problemami	▪ PCPR w Turku	▪ Liczba rodzin korzystająca ze wsparcia finansowego i niefinansowego	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
		Wspomaganie w dotarciu do pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawniczej dla członków rodzin w kryzysie	▪ Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach		
	Profilaktyka problemów wychowawczych	Inicjatywy zmierzające do profilaktyki w zakresie problemów wychowawczych wśród dorosłych i młodzieży	▪ Urząd miasta i urzędy gmin	▪ Liczba inicjatyw profilaktyki w zakresie problemów wychowawczych	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
		Akcje informacyjne w zakresie możliwości uzyskania wsparcia dla rodzin dotkniętych problemami	▪ PCPR w Turku ▪ Ośrodki pomocy społecznej w mieście i w gminach ▪ Placówki szkolne		
	Przeciwdziałanie problemom i kryzysom mieszkańców	Wspieranie inicjatyw młodzieżowych i działalności organizacji zrzeszających osoby młode	▪ PCPR w Turku ▪ Ośrodki pomocy społecznej w	▪ Liczba działań realizowanych we współpracy z młodzieżą ▪ Odsetek młodzieży uczestniczący	▪ Budżet samorządu ▪ Środki z programów zewnętrznych
		Spotkania młodzieży z lokalnymi przedsiębiorcami w celu budowy ducha			

		przedsiębiorczości i sieci kontaktów wspierających aktywność zawodową	mieście i w gminach ■ Parafie ■ Placówki szkolne	w indywidualnych zajęciach ■ Liczba działań realizowanych dla osób z niepełnosprawnością ■ Liczba działań realizowanych dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami ■ Liczba działań w zakresie ograniczenia barier życia codziennego osób z niepełnosprawnościami	
		Zapewnienie wsparcia psychologicznego w szkołach			
		Zapewnienie wsparcia psychologicznego i w życiu codziennym dla osób z niepełnosprawnościami			
		Zapewnienie wsparcia opiekunom osób z niepełnosprawnościami			
		Realizacja działań związanych ze zmniejszaniem barier w życiu codziennym osób z niepełnosprawnościami			

Źródło: opracowanie własne

Ocena efektywności, monitoring i ewaluacja

Monitoring polega na gromadzeniu i analizie danych dotyczących realizacji celów określonych w założeniach strategicznych. Pozwala na sprawdzenie i ocenę skuteczności realizacji działań oraz ustalenie, jakie należy podjąć środki zaradcze by zrealizować postawione cele. Monitorowanie dostarcza także informacji dla przyszłego planowania pokazując w jakim stopniu podjęte w danym okresie działania przybliżyły jednostkę do realizacji postawionej wizji. Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji Strategii będzie realizowana w okresach rocznych. Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring wskaźników będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Dla każdego z zadań określonych w Programie wyznaczono wskaźniki, dla których źródłami danych są ogólnodostępne statystyki Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, oraz dane z działalności poszczególnych jednostek w powiecie. Analiza powinna obejmować wskaźniki przyporządkowane każdemu z zadań. W ramach końcowej ewaluacji Strategii należy przygotować raport ewaluacyjny zawierający dane ukazujące osiągnięcie założonych wartości wskaźników.

Spis tabel wykresów i rysunków

Tabela 1. Liczba ludności ogółem	7
Tabela 2. Saldo migracji.....	8
Tabela 3. Struktura wieku ludności z podziałem na przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny .	8
Tabela 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego (na 1 000 ludności).....	8
Tabela 5. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych (na 10 000 ludności)	9
Tabela 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego (Polska = 100)	9
Tabela 7. Liczba osób bezrobotnych przez okres powyżej 1 roku (długotrwale)	10
Tabela 8. Wskaźnik przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w powiecie relacji do średniej krajowej (Polska = 100)	10
Tabela 9. Wskaźnik liczby lekarzy na 10 000 ludności.....	11
Tabela 10. Liczba rodzin w powiecie, którym przyznano pomoc z uwzględnieniem przyczyny	11
Tabela 11. Wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności ...	13
Tabela 12. Struktura beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej według wielkości gospodarstwa domowego.....	13
Tabela 13. Struktura beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego	14
Rysunek 1. Elementy składowe strategii.....	30
Rysunek 2. Cele strategiczne	31
Rysunek 3. Cele operacyjne	32

Źródła danych

- Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, „Ustawa z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, 858, 1572)
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/akty>
- I. Rzeszutek, „Triangulacja w badaniach społecznych”, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2018
- M. Szreder, „Losowe i nielosowe próby w badaniach statystycznych”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010
- A. Miszczak, J. Walasek, „Techniki wyboru próby badawczej”, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa, 2013
- BIP Powiatu Tureckiego, <https://powiat.turek.pl/orgs/jednostki/>